

Article Type: Research Article

**FACTORS THAT AFFECT THE LIFELONG LEARNING OF OLDER MALE INDIVIDUALS:
A CASE OF DEMIRCI IN TURKEY*****Halil İbrahim HASESKI***Asst. Prof. Dr., Manisa Celal Bayar University, Turkey, halil.haseski@cbu.edu.tr**ORCID: 0000-0002-4766-9081**Received: 11.12.2019**Accepted: 13.05.2020**Published: 07.06.2020***ABSTRACT**

Lifelong learning, also known as from cradle to grave learning, includes competencies that 21st-century individuals should possess. Therefore, lifelong learning is important for older individuals in society as well as young individuals. Because the older population increases globally, and the average human life becomes longer, the desire to increase the quality of life in the old age and active aging approaches attract the attention of researchers, practitioners, and policymakers. Thus, the present study aimed to determine the factors that affect the lifelong learning of older male individuals. In line with this aim, the participants of this phenomenological study included 40 older men over the age of 65, living at Demirci District in Manisa province, Turkey during 2018 and 2019. The data were collected with personal information form, open-ended questions form, and semi-structured interviews. The collected data were analyzed with content analysis. The content analysis findings demonstrated that older male individuals acquired new knowledge mainly by reading and watching television within the context of lifelong learning, and they mostly benefited from these activities personally. Furthermore, it was understood that the factors that encouraged the older males in lifelong learning activities were predominantly individual and professional factors. On the other hand, the factors that prevented the participation of older male individuals in lifelong learning were mostly personal. Besides, it was identified that they mainly needed cultural and professional activities in lifelong learning. Furthermore, older males stated the significance of lifelong learning from different perspectives. At the end of the paper, several recommendations were presented for future studies and implementations.

Keywords: Lifelong learning, older male individuals, effective factors in lifelong learning, lifelong learning needs, lifelong learning preferences.

* The present research was supported by the Scientific Research Project Office at Manisa Celal Bayar University. Project Number: 2018-189.

INTRODUCTION

Today, rapid advances observed in every field require individuals to continuously update their current knowledge to continue their lives in harmony with the ever-differentiating world. This process, called lifelong learning, is an approach that emphasizes that learning should continue in every period in life (UNESCO, 2013). The process aims holistic development of individuals independent from their education level, gender, age, and socio-economic status and utilizing their experiences with their environment including social, cultural, physical and economic fields and living satisfactory lives. (Biçerli, 2012; Dinevski & Dinevski, 2004; Dunn, 2003; Jarvis, 2007; Laal, 2012; Laal, 2013; OECD, 2011). Thus, lifelong learning is of great significance for older individuals as well as the young.

The old age is described as the final age of adulthood that starts after childhood and includes adolescence and youth. According to the World Health Organization, older individuals, who are 65 or older (World Health Organization, 2015), are at the peak of their lives in terms of life experience and they may face physiological limitations and health problems associated with aging. Thus, old age is a period with unique characteristics.

Parallel to the increasing older population in the world and Turkey (Turkish Statistical Institute, 2018b; United Nations, 2017), the importance of services that would be provided for this group of people is also increasing. In particular, the prolongation of the life span of individuals, their desire to increase the quality of life during active aging and in old age by protecting their physical and mental health, have attracted the attention of researchers around the world as an increasing trend (Bowling, 2008; Eurostat, 2012; World Health Organization, 2002). Thus, it was suggested that lifelong learning is necessary for older people to improve their quality of life, to allow them to spend quality time and to be satisfied with their lives (Aydın & Aydın-Sayılan, 2014; Finsden & Formasa, 2011; Kılavuz, 2002).

Today, a variety of informal education services are provided for all segments of society, including the older individuals in Turkey within the framework of lifelong learning. In this context, ministries, local administrations, universities, non-governmental organizations, professional organizations, and foundations provide various training facilities and support for older people (Haseski & Odabaşı, 2017). In particular, the training courses organized by the Public Education Centers and municipalities within the Ministry of National Education that operate in all provinces and districts provide learning opportunities for individuals who live in the most remote area and provide informal educational services based on the needs of the citizens (Kaya, 2015). Thus, free education is provided for all age groups in several fields such as gardening, agriculture, animal husbandry, literacy, arts, health, foreign languages and information technologies (General Directorate for Life Long Learning, 2019; GOAL, 2019). Although several incentives are implemented for this purpose in Turkey, the planning of lifelong learning activities for the older individuals is conducted based on the research on lifelong learning for this segment of society would guide these activities and improve the productivity in attaining the set goals.

In the literature, there are various studies on the lifelong learning of older individuals. In this context, the benefits of lifelong learning for older people and the preferences of older individuals in lifelong learning were discussed (Boulton-Lewis, 2010; Kim, 2008; Lawton & La Porte, 2013; Pearce, 1991; Purdie & Boulton-Lewis, 2003; Weinstein, 2004). Furthermore, the factors that have an impact on lifelong learning and requirements of older individuals were determined in certain studies (Kim & Merriam, 2004; Narushima, 2008; Pearce, 1991; Purdie & Boulton-Lewis, 2003; Weinstein, 2004). Williamson (2000) reported that several factors affect lifelong learning among older individuals and further research was required to better understand the process. Similar to this approach, Haseski, Odabaşı and Kuzu (2015) emphasized the gap in Turkish literature and reported that there were studies on the lifelong learning programs for older people in the world, however the samples of the studies on lifelong learning included mostly undergraduate students and teachers in Turkey and apart from a few theoretical studies emphasizing the significance of lifelong learning and adult education in Turkey for the older individuals (Aydın & Aydın-Sayılan, 2014; Bağcı, 2011; Kılavuz, 2002; Komşu, 2014; Toprak & Erdoğan, 2012; Ünalın, 1999), the studies that scrutinized the older population in the context of lifelong learning were quite insufficient both in terms of quantity and quality. Thus, it was pointed out by the above-mentioned authors that it was necessary to work with marginal groups such as older people for the adoption of the lifelong learning culture by all segments of the society. The aim of the present study was to determine the factors that affect lifelong learning in older male individuals. For this purpose, the study aimed to determine the activities that older individuals participate in lifelong learning, the benefits of these activities, the factors that motivate and prevent participation in these activities, the needs in lifelong learning and the views of older people about the significance of lifelong learning. It was considered that the study findings would improve the understanding of the lifelong learning experiences of older individuals living in rural Turkey and would contribute to contextual differences in international literature.

Since the present study provides detailed answers to the above-mentioned research questions, it was designed with a phenomenological design based on the qualitative research paradigm. Phenomenology design allows us to comprehensively determine the views of individuals on a known phenomenon (Bogdan & Biklen, 2006; Creswell & Poth, 2016). In this study, a descriptive phenomenology approach was preferred because it is based on bringing the experiences and opinions of the participants to the fore (Moustakas, 1994). Thus, it is aimed to examine the lifelong learning phenomenon for older male individuals in depth, away from the researcher's views and prejudices. For this purpose, the research was carried out considering the research steps specified by Moustakas (1994). In this context, "lifelong learning" was determined as a phenomenon for elderly male individuals, detailed qualitative data were collected from the elderly individuals, important expressions were determined on the collected data, themes were produced by content analysis, and the essence of the phenomenon was reached based on textural and structural descriptions. Scientific research ethics was complied with at all stages of the research process.

The Study Context and Sample

The study participants were determined with convenience sampling and snowball sampling methods, which are both purposive sampling methods. While convenience sampling is a method preferred when other sampling methods cannot be used due to the nature of the study group, snowball sampling method is an effective technique for the identification of individuals who may be a rich source of information (Patton, 2016; Yıldırım & Şimşek, 2011), and thus these methods were preferred in the present study. In this context, the study participants included 40 volunteering retired male individuals, who were over 65 and still employed, completed primary or higher education, could meet their basic needs on their own, and were residents of Demirci District during 2018 and 2019. Although the sample size of 25 is considered adequate in phenomenology studies (Creswell, 1998), the present study aimed to reach a study group of 40 individuals to increase the interaction time with the participants to obtain detailed data. On the other hand, older female participants could not be included in the study. The reason for this situation is because while older men are present in social environments, older women are predominantly in their homes in Demirci. This situation made it difficult to reach older women. The distribution of the participants based on age, occupation, educational level, and marital status are presented in Table 1.

Table 1. Participant Demographics

Age	<i>f</i>	%	Occupation	<i>f</i>	%
65	7	17.50	Small Business Owner	10	25.00
66	6	15.00	Farmer	9	22.50
67	6	15.00	Teacher	8	20.00
68	5	12.50	Accountant	3	7.50
69	3	7.50	Lawyer	1	2.50
70	1	2.50	Barber	1	2.50
73	1	2.50	Ironsmith	1	2.50
74	3	7.50	Clergymen	1	2.50
75	2	5.00	Civil Engineer	1	2.50
77	1	2.50	Constructor	1	2.50
80	1	2.50	Worker	1	2.50
81	3	7.50	Auto Upholsterer	1	2.50
90	1	2.50	Driver	1	2.50
			Turner	1	2.50
Educational Level	<i>f</i>	%	Marital Status	<i>f</i>	%
Primary School	17	42.50	Married	38	95.00
Middle School	4	10.00	Bachelor	2	5.00
High School	4	10.00	Total	40	100.00
College	15	37.50			

N=40

In Table 1, it could be observed that the participant age ranged between 65 and 90 years. Furthermore, it was determined that the participants had various occupations; they were primarily small business owners, farmers,

and teachers. Furthermore, the majority of the participants were married and mainly primary school and college graduates.

The present study was conducted in Demirci District in Manisa Province since the district has a long history and is a rural settlement with unique geographical and cultural characteristics at a significant distance from the urban center (Demirci Municipality, 2018; Demirci District Governorship, 2016). Furthermore, the district has a Public Education Center and various courses are organized in this center, including topics such as literacy, agriculture, animal husbandry, music, computers, first aid, English and handicrafts for all individuals (Demirci Public Education Center, 2019). Due to these characteristics, it was considered that conducting the study in Demirci District would make the results more valuable and contextual. Furthermore, the Demirci district was advantageous in terms of facilitating data collection processes since the education faculty, where the researchers conducted the study, was located there. When all these facts were taken into consideration, Demirci District was selected as the study area that possesses the qualifications suitable for the present study.

Data Collection Instruments

The study data were collected with personal information form, semi-structured interviews, and open-ended questions form. The data collection forms used in the study were developed by the author and all semi-structured interviews were conducted by the author. The personal information form aimed to determine the participant demographics such as gender, age, educational level, marital status, and occupation. Furthermore, the semi-structured interviews and the open-ended questions form were aimed to determine the lifelong learning preferences of older individuals, the factors that encourage their participation in the process, the benefits they achieve in the process, the factors that motivate and prevent their participation in lifelong learning activities, the needs in lifelong learning and their views on the significance of lifelong learning.

The questions in the semi-structured interviews and open-ended questions form were developed based on the literature. In this context, as a result of the literature review conducted by the researcher, a question pool consisting of 12 open-ended questions was created. In order to ensure the content validity of the questions, a table of specifications was created by the researcher. In the table, all questions were listed along with the specifications of the relevant research in the literature. Afterward, the table of specifications was presented to the opinions of 5 academicians who are experts in lifelong learning. In line with the feedback received, necessary arrangements were made in the questions, and it was decided to use 6 questions within the scope of this research. Following this step, the determined questions were listed in a questionnaire and presented to the opinion of 1 measurement and assessment specialist and examined to serve the purpose of measurement. Then, the questions were presented to the opinion of 1 Turkish Language expert and examined in terms of grammar, punctuation and spelling rules and arranged in line with the feedback received. Finally, questions were tested by applying to 3 older individuals with similar characteristics of the target audience, and they were

reviewed based on the feedback obtained in the pilot study and finalized for use in the study. The questions are presented below:

Table 2. Questions and Sources

Questions	Sources
1. What do you do to learn new information and improve yourself? Please elaborate including the reasons.	Pearce (1991), Weinstein (2004).
2. What are the benefits of the activities you conduct to learn new information and improve yourself?	Narushima (2008), Sloane-Seale and Kops (2008), Weinstein (2004).
3. What are the factors that encourage you to learn new information? Please elaborate including the reasons.	Kim and Merriam (2004), Pearce (1991).
4. What are the barriers to learning new information? Please elaborate including the reasons.	Bai, He and Kohlbacher (2018), Komşu (2014), Williamson, (2000).
5. What activities do you need to improve yourself by learning new information?	Hafford-Letchfield (2010), Purdie and Boulton-Lewis (2003).
6. How do you express the significance of learning new information throughout your life?	Ates and Alsai (2012), Chae and Kang (2018).

Data Collection

In the present study, the institutions frequented by older individuals such as teachers' lodges, associations and their workplaces were visited in Demirci District and interviews were conducted with 40 older male individuals. In this process, an attempt was made to identify individuals with different demographics to obtain data source diversity. Older individuals were informed about the study objective, the procedures in using the collected data, the study privacy policy and the rights of the participants, and only those who voluntarily participated in the study were included in the study group. The data were collected by the author.

An attempt was made to control the environmental factors that could have adverse effects on the process to conduct the data collection in a healthy manner before the semi-structured interviews and the application of the personal information form and the open-ended questions form. Furthermore, the author conducted a short chat with the participants in order to make the participants ready to contribute sincerely to the study and to create a positive dialogue environment. Then, data collection instruments were applied, and semi-structured interviews were conducted with 20 participants (50.00%), and data were collected from the other 20 participants (50.00%) by applying the open-ended questions form. Thus, data triangulation was obtained by using different data collection instruments. During the data collection process, the author adopted a guiding or non-judgmental attitude to allow the participants to express their views freely.

Dialogues were recorded via a smartphone during the interviews. The interviews lasted between 25 and 40 minutes and the questions were posed to the participants in the form of a chat. The process aimed to collect more comprehensive data by asking probe questions to the participants to obtain more detailed statements or when the participants experienced problems in comprehending the questions. In order to ensure the accuracy of the collected data, the data collected in each interview was summarized by the author and the participant

approval was obtained. After the interview and data collection process, the audio recordings were transcribed to computer files.

The study data were collected with a written interview from the remaining 20 participants (50.00%) in the study. These forms were delivered personally to the participants by the researchers and they were asked to answer the open-ended questions in writing. The author assisted the participants to fill out the forms when necessary without interfering with the objectivity of participants' responses.

Data Analysis

The demographic data collected with personel information form in the study were analyzed with descriptive statistics. The data collected with semi-structured interviews and open-ended questions form were analyzed with the content analysis method, taking into account the steps proposed by Moustakas (1994). In this process, SPSS 25 and MAXQDA 2018 software were used for analysis. Thus, the views of older individuals about lifelong learning and the factors that affect lifelong learning were obtained. The analysis process was conducted by two field experts with qualitative analysis experience under the supervision of the researcher.

The experts analyzed the data for each question independently, and without prejudice by suspending their personal views, thoughts, experiences towards lifelong learning and older individuals. Before the analysis, in order to eliminate the risk of systematic error in data analysis, the researcher gave detailed information to the experts about the subject, purpose and target audience of the study. Then the researcher and the experts described their experiences, views, thoughts, prejudices, negative attitudes, personal definitions about lifelong learning and older individuals, and also they wrote their views on a piece of paper. These ideas were generally shaped around the notion that older individuals would not be active enough in lifelong learning. The researcher gave a speech to the experts about making an objective analysis independent of prejudices and systematic errors. Besides, the texts about the personal views were provided to be in front of the experts and the researcher during the analysis process, and thus, support was provided for analysis without personal prejudices. The results of the analysis were examined by the researcher and it was checked whether an objective analysis was made, taking into account the previous statements containing the personal opinions and feelings.

In analysis process, 2 researchers analyzed the data on the basis of sentences and determined important expressions. Then, the common expressions were grouped. These groups were named by giving a code name related to the concepts in its content. After that these codes were grouped according to the similarities and differences between them and categories were reached. The categories were also grouped according to their meanings and themes were created. At the end of this process, under the supervision of the researcher, the experts compared their results and the level of compatibility was determined. Then, in line with the consensus of the researcher and the experts, common themes and codes were decided and the results were reported together with the expressions of participants and their frequencies. Finally, a textural description of what the

participants experience and the structural description of how they experience it was created, and the essence of the phenomenon was reached on this basis.

In the comparison of analysis results of the experts, in two separate columns in the SPSS, the researcher made numerical coding by using the numbers 0 and 1 according to the same or different status of the themes and codes the experts reached. After that, the Cohen Kappa value was calculated to determine the consistency of the content analysis and it was obtained as $\kappa = .94$ for the overall analysis, and it varied between .92 and .96 for each open-ended question. Thus, it was determined that the consistency level of the analysis was high (Landis & Koch, 1977).

The Trustworthiness of the Research

The trustworthiness that corresponds to the concepts of validity and reliability in qualitative research depends on credibility, transferability, dependability and confirmability criteria (Shenton, 2004). Thus, in qualitative research, it is significant to explain the processes of credibility, transferability, dependability and confirmability (Korstjens & Moser, 2018). For the credibility of the research, the data collection tools used in the study were presented to the expert opinion and finalized in line with the opinions received. Then, during the data collection process, the researcher listened to the opinions of each participant with a non-judgmental attitude, and a positive communication environment was created, allowing the participants to express their views and thoughts freely. During the interviews, probing questions were asked to collect more detailed data. Besides, the participants were asked to explain their thoughts in more detail regarding the specifications that could not be understood by the researcher during the interview. Thus, a depth-oriented approach was followed in the data collection process to ensure the credibility of the study. At the end of each interview, the researcher summarized the collected data, confirmation was obtained from each participant regarding the accuracy of the data for the credibility of the research. Besides, data triangulation was made by using different data collection techniques in this context, and a large number of participants were included in the research to ensure long-term interaction in the data collection process. Furthermore, data analysis was carried out by two field experts to ensure the credibility of the study.

For the transferability of the research, the purposeful sampling method was used in the selection of participants, and data was collected from participants with different characteristics within the scope of data triangulation. Besides, the contextual features of the district where the research was carried out were described in the manuscript. Furthermore, in the findings of the research, the statements of the participants for each theme were presented with direct quotations, and many statements of the participants were included in the analysis results to ensure the transferability of the research. Also, the research process was explained in detail. In this context, the model of the research, study group, data collection tools, data collection process, data analysis, and interpretation were described in detail.

For the dependability of the research, the scope, method, participants and analysis processes of the research were explained in detail. At the end of the research, an expert who has experience in qualitative research was examined the study report, examined data collection tools, collected data, analysis processes and findings in the context of consistency.

For the confirmability of the research, the researcher explained the methods and stages of the research clearly and in detail. Besides, the position of the study in the research was also described. the descriptive features and qualifications of the participants were listed and the data were collected without prejudice and recorded. Furthermore, the codes and themes obtained in the results of the analysis were reported by presenting many examples from the statements of the participants.

FINDINGS

Findings on Lifelong Learning Activities

The themes obtained with the analysis of the participant responses to interview questions about the activities they participated in the scope of lifelong learning are presented in Table 3.

Table 3. Lifelong Learning Activities

Themes	<i>f</i>	Statements
Reading	53	"I read the newspapers every day. I try to learn what has happened" [P2] "I read on the Internet about various topics and learn about these" [P5] "I read the journals I could find. Thus, I acquire culture" [P9] "I read books when I am alone. I develop myself by reading books" [P37]
Watching TV	32	"I watch the news on TV. Thus, I follow up the Daily agenda" [P1] "I watch documentaries on TV to improve my general culture" [P19]
Chatting	16	"I chat with my friends. I learn new things from them" [P3] "I learn the news about the district when I chat with my friends" [P21]
Environmental Activities	12	"I walk to remain healthy" [P14] "I like to travel to different places and learn about their food culture" [P15] "I shop and monitor the markets" [P17] "I do gardening. I try to remain fit through gardening" [P25]
To Pray	2	"I pray. I try to improve myself spiritually" [P29] "I regularly pray and feel peaceful" [P38]
Playing Games	2	"I spend my time solving crossword puzzles. Thus, I test my knowledge and learn new things" [P13] "I play chess. It is good for my mind" [P16]
Formal Education	1	"I attend associate degree courses at open education faculty to develop myself" [P18]

The findings presented in Table 3 demonstrated that the participants mostly read within the context of lifelong learning to learn various information from newspapers, magazines, books and the Internet. It was also understood that the participants tried to improve themselves by acquiring new knowledge through watching television, chatting and conducting environmental activities. On the other hand, it was observed that the

participants preferred activities such as praying, playing games and attending formal education courses within the scope of lifelong learning. It can be suggested that these findings were affected by the sociological characteristics and current opportunities available in the region.

Findings on the Benefits of Lifelong Learning Activities

The themes obtained with the analysis of the participant responses to interview questions about the benefits of the activities they participated in the scope of lifelong learning are presented in Table 4.

Table 4. The Benefits of Lifelong Learning Activities

Themes	f	Statements
Personal Benefits	38	<i>"It allows me to learn about different topics"</i> [P1] <i>"I learn about different points of view"</i> [P5] <i>"In my opinion, learning new things allows me to hold on to life"</i> [P14] <i>"I learn information about the national agenda"</i> [P20] <i>"It allows me to spend leisure time"</i> [P31]
Professional Benefits	11	<i>"I chat with my colleagues. Thus, I learn whether I have any knowledge gaps in my profession and learn about new things in my profession"</i> [P6] <i>"I learn professional techniques that would allow me to do my job more rapidly"</i> [P12]
Cultural Benefits	4	<i>"I improve my general culture. I become more cultured"</i> [P7] <i>"One of its greatest benefits is to improve general culture"</i> [P27]
Social Benefits	3	<i>"It is beneficial to be useful to individuals who are less experienced than us. For instance, it contributes to the training of my grandchildren and children"</i> [P2] <i>"It allows the exchange of ideas on various topics"</i> [P16]

The findings presented in Table 4 demonstrated that the participants mainly expressed the personal benefits of the activities they participated in the context of lifelong learning. Furthermore, professional development was the second important benefit according to the participants. On the other hand, participants did not state the cultural and social benefits of lifelong learning as much.

Findings on the Factors that Encouraged Participation in Lifelong Learning Activities

The themes obtained with the analysis of the participant responses to interview questions about the factors that encouraged participation in activities conducted within the context of lifelong learning are presented in Table 5.

Table 5. The Factors that Encouraged Participation in Lifelong Learning Activities

Themes and Sub-Themes	f	Statements
Personal Factors	50	
Curiosity	25	<i>"I am interested in crafts. I try to learn more about this topic"</i> [P32] <i>"I am interested in learning new things. My curiosity encourages me to learn"</i> [P38]

Desire	18	"I try to learn because I want to improve my general culture" [P7] "One would like to learn to stay in alive intellectually" [P15]
Love to learn	5	"I like to learn, and I try to learn new information" [P13] "I like to learn about agriculture and husbandry" [P21]
Self-esteem	1	"Self-esteem is very important in this topic. I try to learn due to self-esteem" [P7]
Determination to learn	1	"If one has a determination to learn, one could find search for and find the information one needs and learns" [P2]
Professional Factors	24	"Since I am a farmer, I would like to improve myself in my occupation. I would like to learn more in this field" [P21] "I am a carpet maker, I research about the sources of good wool, how to dye wool and learn about these topics" [P39]
Health Factors	13	"Medical needs encourage one to learn" [P33] "I would like to learn about things related to my health problems" [P36]
Social Factors	12	"The thought that I could pass on the values that I could not achieve in my time to young generations encourages me to learn" [P2] "The society expects us to share information. Whether you like it or not, these expectations force you to learn" [P10]
Facilitation of Access to Information	2	"The fact that accessing information is easier on the Internet when compared to the past encourages me to learn" [P17] "I can reach the information I need easily thanks to the Internet. I learn useful information thanks to that facility" [P37]

The findings presented in Table 5 demonstrated that predominantly personal factors encouraged the participants to learn. In this context, it was understood that curiosity, desire, love of learning, self-esteem and perseverance factors led the participants to learn. The participants also stated that professional factors, health, and social factors encouraged them to improve themselves with lifelong learning. On the other hand, easy access to information was understood as the least stated factor by the participants among the factors that promoted lifelong learning. It can be suggested that this was due to the priorities of older individuals.

Findings on Factors that Prevent Participation in Lifelong Learning Activities

The themes obtained with the analysis of the participant responses to interview questions about the factors that prevented participation in activities conducted within the context of lifelong learning are presented in Table 6.

Table 6. Factors that Prevented Participation in Activities Conducted within the Context of Lifelong Learning

Themes and Sub-Themes	f	Statements
Personal Obstacles	24	
Monetary problems	10	"There are economic problems. Because I have to budget to buy books" [P8] "There are economic problems. If I had the means I would travel through Turkey" [P28]
Health problems	5	"There could be health problems. For instance, when I wear my glasses for a long period of time when reading, it might cause pain" [P19] "Health problems are the main obstacles. For example, I cannot travel due to health problems" [P23]

Lack of time	5	"I never have enough time. If I had more time, I would have the chance to learn more" [P7] "We may postpone the things we want to learn due to lack of time" [P10]
Inability to use the technologies	3	"I cannot use technology. If I was able to, I could have learned a thing or two in that medium" [P7] "I cannot use a smartphone, computer, and the Internet. This could be considered as an obstacle to learning" [P39]
Oneself	1	"I think, the greatest obstacle is us. We need to learn useful knowledge instead of watching serials on TV" [P17]
Environmental Obstacles	5	
Lack of experts	2	"I lack knowledge in agriculture. It would be nice if a professor would visit and conduct a training" [P21] "The employees at the agricultural co-op are not knowledgeable. I cannot get answers to my questions on agriculture. There is a need for experts" [P22]
Climate conditions	2	"Climate conditions limit my efforts in agriculture" [P14] "Bad weather conditions prevent me to travel to different locations, especially during winter" [P16]
Social pressure	1	"Social pressure could be an obstacle. Because society initially rejects every innovation and new project." [P12]

The findings presented in Table 6 demonstrated that the participants experienced mainly personal obstacles within the scope of lifelong learning. In this context, the participants expressed economic difficulties. On the other hand, the participants stated that certain environmental factors were an obstacle for them. Thus, it was found that lack of experts, weather conditions and social pressure prevented participants to conduct lifelong learning activities. It could be suggested that this was due to the economic and social characteristics of the Demirci District in Turkey. Furthermore, it was determined that 15 participants stated that they did not encounter any obstacles to lifelong learning.

Findings on the Activities Required within the Context of Lifelong Learning

The themes obtained with the analysis of the participant responses to interview questions about the activities that they required within the context of lifelong learning are presented in Table 7.

Table 7. The Activities Required within the Context of Lifelong Learning

Themes	f	Statements
Cultural Activities	17	"It would be nice if there were activities that would inform the public about culture. Unfortunately, such activities are not organized. Organized social activities are not sufficient" [P29] "It would be nice if cultural trips were organized for us" [P37]
Professional Activities	10	"It would be nice if instructive meetings were organized about construction field" [P6] "It would be beneficial for us farmers if an agricultural engineer would visit and provide systematic information" [P40]
Artistic Activities	6	"I want to improve myself in music and artistic activities, but I think available courses are not adequate" [P4] "I would love to have activities such as artistic hobby homes or gardens" [P18]

Social Activities	3	<i>"I would like it if the faculty organized social activities for the people. In that context, speakers could be invited" [P15]</i> <i>"It would be great if the faculty organized social activities for the people" [P16]</i>
Sports Activities	3	<i>"If there was a free space where we could do sports with equipment, I would go there. But, unfortunately, there are none" [P8]</i> <i>"There are no sports activities for older people. Sports facilities should be provided for people of all ages. Sports fields should be constructed" [P17]</i>
Nature-Oriented Activities	2	<i>"It would be nice if there were nature-oriented activities for older people" [P18]</i> <i>"For instance, I want to learn to fish. But there is neither a sea nor a course here" [P16]</i>

The findings presented in Table 7 demonstrated that the participants required various activities within the scope of lifelong learning. In this context, participants stated that they required cultural activities. Furthermore, it was understood that professional and artistic activities were also required by the participants, respectively. On the other hand, social activities, sports and nature-oriented activities were the least mentioned activities by the participants. Furthermore, there were also 10 participants stated that they did not need to conduct any activity.

Findings on the Significance of Lifelong Learning

The themes obtained with the analysis of the participant responses to interview questions about the significance of lifelong learning are presented in Table 8.

Table 8. The Significance of Lifelong Learning

Themes	f	Statements
Personal Significance	36	<i>"One is never too old to learn. One should spend efforts to learn whenever needed" [P2]</i> <i>"In life, one has to be self-sufficient. For instance, when the car is broken, one could fix it. Thus, learning is important" [P3]</i> <i>"Knowledge changes with the changing times. Thus, it is necessary to learn the new throughout life" [P5]</i> <i>"It is important to gain experience. Because a little experience could save a life. Everything has a catch" [P6]</i> <i>"Learning is important to conduct a healthy life. If we retreat and isolate ourselves from everything else, diseases such as Alzheimer's could develop" [P10]</i> <i>"It is important to add new ideas to the old ones and to renew the ideas" [P11]</i> <i>"Continuous learning is important for mental well-being" [P13]</i> <i>"It is important to acquire new information. It is important to learn new information to understand how people of different geographies live and how much and how these people are happy" [P19]</i> <i>"Learning is important. Because the times are changing. Technology is changing. Learning is important to cope with these changes" [P24]</i> <i>"It is important to learn. Previously, innovations were observed in every 5-10 years. Now, they are introduced every minute. Scientific</i>

		<i>developments such as inexpensive fuel, clean air occur. It is necessary to follow up" [P28]</i>
		<i>"Learning is very important. It is important to guide one's lifestyle and to achieve a higher quality of life" [K29]</i>
Professional Significance	4	<i>"It is important for self-development to fulfill my job better" [P21]</i> <i>"It is important for me to find ways to produce at lower costs. I try to improve myself professionally" [P22]</i>
Social Significance	1	<i>"It is quite important. If the number of ignorant people is high in a country, there is as much evil. If everyone was educated, the country would be heavens. Educated countries are developed countries" [P20]</i>

The findings presented in Table 8 demonstrated that the participants stated the significance of lifelong learning mainly from a personal perspective. On the other hand, although expressed by only a few, the participants stated that lifelong learning was also important from a professional and social perspective. This could be due to the developmental requirements of older individuals.

CONCLUSION and DISCUSSION

The study findings demonstrated that older male individuals were engaged in various activities to improve themselves within the scope of lifelong learning. In this context, older males preferred to learn new information by reading different resources. Older male individuals also improved themselves by watching television and chatting with other individuals. Similarly, it was reported in the literature that older individuals followed the press and obtained various information from their peers and print publications (Seeman, Lusignolo, Albert & Berkman, 2001; Weinstein, 2004). Furthermore, it was understood that older males engaged in environmental activities such as walking, gardening, shopping and hiking to improve themselves, and were also interested in prayers, albeit only a few stated this preference. These facts could be explained by the natural setting at Demirci district, the mainly agricultural structure of the district and the focus of older individuals on religion to reduce the fear of death as they get older (Harding, Flannelly, Weaver & Costa, 2005; Wen, 2010). Similarly, it was reported in the literature that older people preferred sightseeing activities, were interested in gardening and focused on religious issues (Boulton-Lewis, 2010; Kim, 2008). On the other hand, playing mind games such as chess and solving crossword puzzles were the least mentioned activities by older people. Although it was reported in the literature that activities that exercise the mind and the body were beneficial for the older male individuals (Cho, Jun & Cho, 2002; Montejó, Montenegro, Fernandez & Maestu, 2012), it can be suggested that the present study participants were relatively weak in this area. Furthermore, considering the fact that older individuals may be interested in various artistic fields and receive both mental and spiritual benefits from artistic activities (Lawton & La Porte, 2013; Ruokonen & Ruismäki, 2011), the lack of preference in that area was noteworthy. This could be due to the fact that the older residents of the Demirci district did not consider artistic activities as a priority or they were not aware of the artistic activities organized in Demirci Public Education Center.

Older males benefit from the activities they participate in lifelong learning. Thus, older male individuals stated the benefits were mainly personal. Furthermore, it was understood that older males had professional benefits from lifelong learning activities. This was consistent with the ideas of adult individuals to renew personally and professionally (Charness & Holley, 2004; Moon, 2013) and was shaped by the current economic requirements of older individuals. On the other hand, older male individuals expressed the cultural and social benefits of lifelong learning less when compared to other benefits. This could be related to the culture of the rural area where the older people lived, health problems and financial problems. Similar to these findings, it was reported in the literature that lifelong learning improved individual competencies in various topics, supported their desire to gain new experiences and contributed to their cultural development and allowed them to benefit from the experiences of other individuals socially (Laal, 2012; Lawton & La Porte, 2013; McMahon, 1998; Purdie & Boulton-Lewis, 2003; van Leeuwen & van Praag, 2002).

The participation of older male individuals in lifelong learning is encouraged by various factors. In this context, older males stated that personal factors were predominantly effective. Among individual factors, various factors such as curiosity, desire, love of learning, self-esteem and determination to learn were mentioned. Similarly, it was stated in the literature that individual factors such as curiosity, love of learning and determination to learn were effective in lifelong learning (Crick, Broadfoot & Claxton, 2004; Günüç, Odabaşı & Kuzu, 2012). Furthermore, parallel to the findings in the literature, older male individuals stated that professional factors, health factors, and social factors encouraged learning (Merriam & Kee, 2014; Narushima, 2008; Weinstein, 2004). This could be due to the current needs of older people and social expectations. On the other hand, it was understood that the least stated factor was easy to access information. Considering that people can easily access the information they need through information and communication technologies (Bates, 2005; Garrison, 2011; Motiwalla, 2007), it may be advisable to research the competencies of older individuals in rural areas.

Older males often encounter personal barriers to lifelong learning. In this context, older male individuals stated that they mostly experienced financial problems. Although the poverty rate declined among older people in Turkey (Turkish Statistical Institute, 2018a), it could be suggested that older individuals do not have sufficient income to participate in self-development activities. Similarly, it was reported in the literature that financial difficulties limit new learning opportunities for adult individuals (Appleby & Bathmaker, 2006; Ferguson, 2012). Furthermore, older males experience health problems, have limited time and limitations in technology use. Parallel to the increase in internet and mobile technology use in Turkey (Eurostat, 2018), the rate of technology use by older people rapidly increases in Turkey (Turkish Statistical Institute, 2018a). However, it can be suggested that older male individuals need to develop their knowledge and skills related to the use of technology in lifelong learning. On the other hand, the reasons for time constraints were suggested to be due to the fact that older males had no spare time since most worked despite being retired. The fact that older individuals were limited due to health problems and lack of technical skills within the context of lifelong learning was consistent with the literature (Hill & Mandishona, 2018; Procknow, 2017; Purdie & Boulton-Lewis,

2003; Selwyn, 2004). Furthermore, older male individuals stated that they encountered certain environmental obstacles in lifelong learning. In this context, older individuals encountered obstacles such as lack of experts to provide information, weather conditions and social pressure. This could be due to the limitations of the unique culture at the Demirci district, which is a small settlement, and the public required professional support. Similarly, it was reported in the literature that adult individuals wanted to learn from field experts, the social structure could be restrictive and one's reluctance in learning could also be an obstacle (Jarvis, 2012; Medel-Añonuevo, Ohsako & Mauch, 2001; Pearce, 1991). On the other hand, there was no indication that older male individuals experienced safety barriers in lifelong learning (Purdie & Boulton-Lewis, 2003). This could be due to the fact that Demirci is a small town when compared to large urban centers in Turkey and considered to be relatively safer by older individuals.

Older male individuals require various activities for self-improvement within the context of lifelong learning. Thus, older males stated that their needs were mainly cultural and professional activities. Considering that studies in the literature reported that adults were interested in cultural activities and require activities for professional development (Crick & Joldersma, 2007; Larson, 2013), it can be suggested that the present study findings were consistent with the literature. Although social services and social security system aims to improve the living standards of older people in Turkey (Görgülü, Akyer, Akdemir & Sun Kapucu, 2010; Yağcıoğlu, 2009), due to the increase in health expenses in the old age and the inadequacy of the pensions in Turkey to meet the economic needs of these individuals (Karacan, 2017; Karadeniz & Öztepe, 2013), it was considered that older individuals feel the need for self-improvement and professional development. Furthermore, older male individuals stated that they need to participate in artistic activities, social activities, sports activities, and nature-oriented activities. Similarly, it was reported in the literature that adult individuals may have different interests and may need to develop themselves in these areas (Jarvis, 2010; Knowles, Holton & Swanson, 2011; Kola-Olusanya, 2017; Mikeladze, 2018). It was suggested that this could be due to the lack of awareness of these requirements, organized activities for older people by the local government and social community organizations, or inability to inform the older individuals about these activities.

The importance of lifelong learning is multidimensional for older male individuals. In this context, older males stated that lifelong learning was of personal significance. Thus, they stated that lifelong learning was important to follow current events, adapt to change, learn what is new and stay healthy. It was suggested that this could be due to the health and economic conditions of older individuals. Similarly, it was reported in the literature that lifelong learning allows individuals to learn about and adapt to innovations, follow the developments and develop themselves in different fields (Aspin & Chapman, 2012; Field & Leicester, 2002). Furthermore, older male individuals considered lifelong learning significant for mental well-being, to meet their needs for information and cultural development. When it is considered that lifelong learning supports the acquisition of the information that an individual requires, allows living an active and healthy life at all ages, and supports the development of the individual in different fields (Panitsides & Talbot, 2016; Passarelli & Kolb, 2011), it can be suggested that the above-mentioned finding was consistent with the literature. Furthermore, older male

individuals stated the importance of lifelong learning in conducting a quality life, holding on to life, self-sufficiency, acquiring new ideas and gaining experience. This was similar to the ideas that lifelong learning enhances the quality of life of an individual, enriches her or his ideas, allows the individual to renew based on the requirements of the current times, supports the individual to connect to life and develops his / her competencies (Laal, 2012; Laal & Salamati, 2012; van Leeuwen & Praag, 2002). On the other hand, fewer older males stated the importance of lifelong learning in terms of occupational and socio-social benefits. Considering the benefits of lifelong learning such as improvement of social quality, human development level and democratic culture in addition to the individual benefits of lifelong learning (Annette, 2009; Jarvis, 2008; Martin, 2004), it was observed that older male individuals mostly mentioned personal benefits. It was suggested that this could be due to the overwhelming personal needs of older people. On the other hand, the statements of the older males demonstrated that these individuals who lived in a rural area prioritized self-development and renewal and considered lifelong learning significant for their mental, social, cultural, physical and professional development.

In phenomenological research, it is aimed to reach an essence on the basis of textural and structural descriptions of the data obtained (Moustakas, 1994). Accordingly, as understood from the research results, older male individuals try to be active in lifelong learning as long as the opportunities allow, even if they face personal and environmental obstacles. In other words, the factors that encourage older males, have a strong influence on lifelong learning. On the other hand, the preferences of older male individuals in lifelong learning are directed by the needs related to their age periods and the possibilities of the place they live.

Considering that the environment in which the research is carried out is a small rural district, there is a lack of possibilities of a big city. This deprivation is also understood because the older male individuals need various activities in lifelong learning and they cannot meet their needs in the district. On the other hand, although there are impossibilities under the current conditions, older male individuals do not give up on the path to improving themselves and strive to be active lifelong learners. Because they think that lifelong learning is very significant for them. Besides, they have various benefits from the activities they carry out in this context. Thus, it can be said that the importance they attribute to lifelong learning and the benefits they have, encourage older male individuals living in a rural district to develop themselves. In this way, it can be stated that they feel happier and more valuable. Based on the data obtained and the experiences gained as a result of the research, it can be stated that the meaning of lifelong learning is "to hold on to life" for older male individuals living in the rural district. On the basis of this meaning, it could be said that the older males develop themselves in the context of lifelong learning, try to keep up with innovations and feel learning needs beyond the existing opportunities.

RECOMMENDATIONS

In future studies,

1. Similar qualitative studies could be conducted with older male individuals living in different cities and towns in Turkey for the presence of contextual factors.
2. Similar qualitative research could be conducted with older females to investigate gender-based differences.
3. Scales could be developed based on the factors determined in the present study and data on lifelong learning of older individuals could be collected from masses to determine the status of older male individuals nationwide with the survey model.
4. Correlation between lifelong learning levels of older male individuals and different variables such as openness to innovation, attitude towards learning, perception, and anxiety could be investigated.
5. Quantitative studies that would research the relational structures among the factors that affect lifelong learning could be conducted within the framework of the structural equation model.
6. Effective educational activities could be designed for older males and their effectiveness could be investigated with the action research design.
7. New assessment tools could be developed based on the factors determined in the present study and the effectiveness of the activities for older individuals organized by adult education centers and the municipalities in Turkey could be investigated, and improvements for the current activities could be recommended based on the findings.

In future implementations,

1. Activities could be carried out to eliminate personal and environmental factors that hinder the participation of older male individuals living in Demirci in lifelong learning.
2. Decision-makers could organize new activities for different fields such as culture, art and sports based on the lifelong learning needs of older male individuals living in Demirci.
3. In collaboration with Demirci Municipality, Demirci Public Education Center, Faculty of Education and local media, various informative activities could be conducted to raise the awareness of the older males living in the district in question regarding lifelong learning.
4. It could be targeted to make an example of older individuals who could be role models in lifelong learning to encourage older male individuals in society to improve themselves.
5. Local stakeholders on the subject could develop and implement a special lifelong learning strategy based on the various interests and needs of older males living in Demirci in areas such as culture, art and sports.

LIMITATIONS

The present study is limited to the utilized data collection instruments, the context where the data was collected, the data collection period, the researcher's qualitative data collection skills, and the preferences of older male participants. Besides, the study is limited to the knowledge and skills of experts who analyzed data with content analysis. Furthermore, the present study is limited to the inability to generalize the results to the population, similar to all qualitative studies.

ETHICAL TEXT

In this article, journal writing rules, publishing principles, research and publishing ethics rules, journal ethics rules were followed. The responsibility belongs to the author for all kinds of violations related to the article.

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to extend my gratitude to Manisa Celal Bayar University Scientific Research Projects Coordination Unit, which sponsored the present study and Prof. Dr. Hatice Ferhan Odabaşı from Anadolu University, Research Assistant Dr. Ulaş İlic from Pamukkale University, faculty member İhsan Yılmaz and Research Assistant Ali Geriş from Manisa Celal Bayar University for their ideas.

REFERENCES

- Annette, J. (2009). 'Active learning for active citizenship': Democratic citizenship and lifelong learning. *Education, Citizenship and Social Justice*, 4(2), 149-160.
- Appleby, Y. & Bathmaker, A. M. (2006). The new skills agenda: Increased lifelong learning or new sites of inequality? *British Educational Research Journal*, 32(5), 703-717. doi:Doi 10.1080/01411920600895742
- Aspin, D. N. & Chapman, J. D. (2012). Towards a philosophy of lifelong learning. In D. N. Aspin, J. Chapman, K. Evans & R. Bagnall (Eds.), *Second international handbook of lifelong learning* (pp. 3-36). NY: Springer.
- Ates, H. & Alsai, K. (2012). The importance of lifelong learning has been increasing. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 4092-4096.
- Aydın, A. & Aydın-Sayılan, A. (2014). A theoretical overview of the relationship between active aging and lifelong learning. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 4(2), 76-81.
- Bağcı, E. (2011). Lifelong education policies in Turkey in the process of European Union membership. *Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, 30(2), 139-173.
- Bai, X., He, Y. & Kohlbacher, F. (2018). Older people's adoption of e-learning services: A qualitative study of facilitators and barriers. *Gerontology & Geriatrics Education*, 1-17. doi:10.1080/02701960.2018.1469488
- Bates, A. T. (2005). *Technology, e-learning and distance education*. NY: Routledge.

- Biçerli, M. K. (2012). Türkiye'de hayat boyu öğrenmenin geliştirilmesi projesi. [The project of developing lifelong learning in Turkey.] Retrieved from <http://kastamonu.meb.gov.tr/www/turkiye8217de-hayat-boyu-ogrenmenin-gelistirilmesi-projesi/icerik/38>
- Bogdan, R. C. & Biklen, S. K. (2006). *Qualitative research for education: An introduction to theory and methods* (5th ed.). Boston: Ally & Bacon.
- Boulton-Lewis, G. M. (2010). Education and learning for the elderly: Why, how, what. *Educational Gerontology*, 36(3), 213-228.
- Bowling, A. (2008). Enhancing later life: How older people perceive active ageing? *Aging and Mental Health*, 12(3), 293-301.
- Chae, S. E. & Kang, G. (2018). Determinants of older Korean adults' participation in life-long learning programmes and life satisfaction. *International Journal of Lifelong Education*, 37(6), 689-700.
- Charness, N. & Holley, P. (2004). The new media and older adults: Usable and useful? *American Behavioral Scientist*, 48(4), 416-433.
- Cho, M. H., Jun, J. K. & Cho, B. J. (2002). Availability of recreation, sports, and physical fitness opportunities for elderly people in South Korea. *World Leisure Journal*, 44(1), 29-38.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. CA: SAGE Publications.
- Creswell, J. W. & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed.). USA: SAGE Publications.
- Crick, R. D., Broadfoot, P. & Claxton, G. (2004). Developing an effective lifelong learning inventory: The ELLI project. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 11(3), 247-272.
- Crick, R. D. & Joldersma, C. W. (2007). Habermas, lifelong learning and citizenship education. *Studies in Philosophy and Education*, 26(2), 77-95.
- Demirci Municipality (2018). Coğrafi konumu. [The geographical position of Demirci] Retrieved from <http://www.demirci-bld.gov.tr/cografi-konumu.aspx#>
- Demirci District Governorship (2016). İlçemiz tarihçesi. [History of Demirci] Retrieved from <http://www.demirci.gov.tr/ilcemiz-tarihcesi>
- Demirci Public Education Center (2019). 2018-2019 öğretim yılında açılan kursların listesi [List of courses in the 2018-2019 academic year]. Retrieved from http://demirchm.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/45/05/182827/dosyalar/2019_04/06114317_2018-2019_LYSTE.pdf?CHK=e8f372c818495d4ef934d5d4d4b9a013
- Dinevski, D. & Dinevski, I. V. (2004). The concepts of university lifelong learning provision in Europe. *Transition Studies Review*, 11(3), 227-235.
- Dunn, E. (2003). Life through learning; learning through life, the lifelong learning strategy for Scotland: Summary. Retrieved from <http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/47032/0028820.pdf>
- Eurostat. (2012). *Active ageing and solidarity between generations: A statistical portrait of the European Union 2012*. Belgium: European Union.

- Eurostat. (2018). Digital economy and society statistics-households and individuals. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/33472.pdf>
- Ferguson, R. (2012). Learning analytics: Drivers, developments and challenges. *International Journal of Technology Enhanced Learning*, 4(5/6), 304-317.
- Field, J. & Leicester, M. (2002). *Lifelong learning: Education across the lifespan*. NY: Routledge.
- Findsen, B. & Formasa, M. (2011). *Lifelong learning in later life: A handbook on older adult learning*. Rotterdam: Sense Publishers.
- Garrison, D. R. (2011). *E-learning in the 21st century: A framework for research and practice*. NY: Routledge.
- General Directorate for Life Long Learning. (2019). Öğretim programları [Courses]. Retrieved from <http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/#>
- GOAL. (2019). General directorate for life long learning. Retrieved from <http://www.projectgoal.eu/index.php/turkey/general-directorate-for-life-long-learning>
- Görgülü, Ü., Akyar, İ., Akdemir, A. & Sun Kapucu, S. (2010). Social policies regarding elderly people in Turkey and in the world. *Turkish Journal of Physical Medicine and Rehabilitation*, 56(1), 30-33.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F. & Kuzu, A. (2012). Factors affecting lifelong learning. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 11(2), 309-325.
- Hafford-Letchfield, T. (2010). The age of opportunity? Revisiting assumptions about the lifelong learning needs of older people using social care services. *British Journal of Social Work*, 40(2), 496-512.
- Harding, S. R., Flannelly, K. J., Weaver, A. J. & Costa, K. G. (2005). The influence of religion on death anxiety and death acceptance. *Mental Health, Religion & Culture*, 8(4), 253-261.
- Haseski, H. İ. & Odabaşı, H. F. (2017). Positions and preferences: Faculty goes for lifelong learning, a view from Turkey. *International Journal of Higher Education*, 6(6), 19-30.
- Haseski, H. İ., Odabaşı, H. F. & Kuzu, A. (2015). Türkiye’de yaşamboyu öğrenme ve yansımaları [Lifelong learning and its reflections in Turkey]. In B. Akkoyunlu, A. İşman & H. F. Odabaşı (Eds.), *Eğitim teknolojileri okumaları 2015 [Readings in educational technology 2015]* (pp. 41-64). Ankara: Ayrıntı Basım Yayın ve Matbaacılık.
- Hill, L. H. & Mandishona, T. (2018). Theory development for adult health education research. *New Horizons in Adult Education and Human Resource Development*, 30(2), 27-35.
- Jarvis, P. (2007). *Globalisation, lifelong learning and the learning society : Sociological perspectives* (Vol. 2). NY: Routledge.
- Jarvis, P. (2008). *Democracy, lifelong learning and the learning society : Active citizenship in a late modern age* (Vol. 3). Oxon: Routledge.
- Jarvis, P. (2010). *Adult education and lifelong learning : Theory and practice* (4 ed.). Oxon: Routhledge.
- Jarvis, P. (2012). *Adult learning in social context*. Oxon: Routhledge.
- Karacan, E. (2017). Old age population in Turkey under the social policy: Problems and solution proposals. *The Journal of International Social Research*, 10(49), 637-644.
- Karadeniz, O. & Öztepe, N. D. (2013). Elderly poverty in Turkey. *Labour and Society*, 3(38), 77-102.

- Kaya, H. E. (2015). Public education centers in Turkey. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3(Special Issue 3), 268-277.
- Kilavuz, M. A. (2002). The importance of religious education in the adulthood. *Uludağ University Journal of Faculty of Theology*, 11(2), 59-72.
- Kim, A. & Merriam, S. B. (2004). Motivations for learning among older adults in a learning in retirement institute. *Educational Gerontology*, 30(6), 441-455.
- Kim, Y. S. (2008). Reviewing and critiquing computer learning and usage among older adults. *Educational Gerontology*, 34(8), 709-735.
- Knowles, M., Holton, E. F. & Swanson, R. A. (2011). *The adult learner* (7 ed.). MA: Butterworth-Heinemann.
- Kola-Olusanya, A. (2017). Young adults' contextualization of environmental and sustainability issues: A critical issue for environmental education intervention. *Journal of Education in Black Sea Region*, 3(1), 2-17.
- Komşu, U. C. (2014). Aging, problems of aged and adult education. *The Journal of Academic Social Science*, 2(1), 370-389.
- Korstjens, I. & Moser, A. (2018). Series: Practical guidance to qualitative research. Part 4: Trustworthiness and publishing. *European Journal of General Practice*, 24(1), 120-124.
- Laal, M. (2012). Benefits of lifelong learning. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46, 4268-4272. doi:DOI 10.1016/j.sbspro.2012.06.239
- Laal, M. (2013). Lifelong learning and technology. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 83, 980-984. doi:DOI 10.1016/j.sbspro.2013.06.182
- Laal, M. & Salamati, P. (2012). Lifelong learning; why do we need it? *World Conference on Learning, Teaching & Administration - 2011*, 31, 399-403. doi:DOI 10.1016/j.sbspro.2011.12.073
- Landis, J. R. & Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33, 159-174.
- Larson, D. E. (2013). Continuing professional development: Lifelong learning of millions. *Adult Education Quarterly*, 63(3), 291-292.
- Lawton, P. H. & La Porte, A. M. (2013). Beyond traditional art education: Transformative lifelong learning in community-based settings with older adults. *Studies in Art Education*, 54(4), 310-320.
- Martin, I. (2004). Citizenship, democracy and lifelong learning. *International Journal of Educational Development*, 24(1), 107-108. doi:DOI 10.1016/S0738-0593(03)00089-0
- McMahon, W. W. (1998). Conceptual framework for the analysis of the social benefits of lifelong learnings. *Education Economics*, 6(3), 309-346.
- Medel-Añonuevo, C., Ohsako, T. & Mauch, W. (2001). Revisiting lifelong learning for the 21st century. Retrieved from <http://www.unesco.org/education/uie/pdf/revisitingLLL.pdf>
- Merriam, S. B. & Kee, Y. (2014). Promoting community wellbeing: The case for lifelong learning for older adults. *Adult Education Quarterly*, 64(2), 128-144.
- Mikeladze, T. (2018). A case study of adult English conversation club in Riga, Latvia. *Journal of Education in Black Sea Region*, 3(2), 94-102.

- Montejo, P., Montenegro, M., Fernandez, M. A. & Maestu, F. (2012). Memory complaints in the elderly: Quality of life and daily living activities. A population based study. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 54(2), 298-304.
- Moon, J. A. (2013). *Reflection in learning and professional development: Theory and practice*. NY: Routledge.
- Motiwalla, L. F. (2007). Mobile learning: A framework and evaluation. *Computers & Education*, 49(3), 581-596.
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Narushima, M. (2008). More than nickels and dimes: The health benefits of a community-based lifelong learning programme for older adults. *International Journal of Lifelong Education*, 27(6), 673-692.
- OECD (2011). Directorate for education, recognition of non-formal and informal learning. Retrieved from <http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/recognitionofnon-formalandinformallearning-home.htm>
- Panitsides, E. & Talbot, J. (2016). *Lifelong learning: Concepts, benefits and challenges*. UK: Nova Science Publications.
- Passarelli, A. M. & Kolb, D. A. (2011). The learning way: Learning from experience as the path to lifelong learning and development. In M. London (Ed.), *The Oxford handbook of lifelong learning* (pp. 70-90). Oxford: Oxford University Press.
- Patton, M. Q. (2016). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice* (4th ed.). USA: SAGE Publications.
- Pearce, S. D. (1991). Toward understanding the participation of older adults in continuing education. *Educational Gerontology: An International Quarterly*, 175(5), 451-464.
- Procknow, G. (2017). Silence or sanism: A review of the dearth of discussions on mental illness in adult education. *New Horizons in Adult Education and Human Resource Development*, 29(2), 4-24.
- Purdie, N. & Boulton-Lewis, G. (2003). The learning needs of older adults. *Educational Gerontology*, 29(2), 129-149.
- Ruokonen, I. & Ruismäki, H. (2011). Lifelong learning and musical interaction—Integrated musical activity increases the well-being of older people. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 12, 340-345.
- Seeman, T. E., Lusignolo, T. M., Albert, M. & Berkman, L. (2001). Social relationships, social support, and patterns of cognitive aging in healthy, high-functioning older adults: MacArthur studies of successful aging. *Health Psychology*, 20(4), 243-255.
- Selwyn, N. (2004). The information aged: A qualitative study of older adults' use of information and communications technology. *Journal of Aging studies*, 18(4), 369-384.
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), 63-75.
- Sloane-Seale, A. & Kops, B. (2008). Older adults in lifelong learning: Participation and successful aging. *Canadian Journal of University Continuing Education*, 34(1), 37-62.
- Toprak, M. & Erdoğan, A. (2012). Lifelong learning: Concept, policy, instruments and implementation. *Journal of Higher Education and Science*, 2(2), 69-91.

- Turkish Statistical Institute (2018a). İstatistiklerle yaşlılar, 2018 [Statistics of elderly individuals, 2018]. Retrieved from <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30699>
- Turkish Statistical Institute (2018b). Yıl, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus [Population by year, age group and gender]. Retrieved from http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1027
- UNESCO (2013). Lifelong learning. Retrieved from <http://uil.unesco.org/home/programme-areas/lifelong-learning-policies-and-strategies/news-target/lifelong-learning/9bf043146eaa0985e05daa9e12135f5b/>
- United Nations (2017). Ageing. Retrieved from <http://www.un.org/en/sections/issues-depth/ageing/>
- Ünalın, P. C. (1999). Active ageing: Cognitive and social aspect. *Turkish Family Physician*, 3(1), 13-17.
- van Leeuwen, M. J. & van Praag, B. M. (2002). The costs and benefits of lifelong learning: The case of the Netherlands. *Human Resource Development Quarterly*, 13(2), 151-168.
- Weinstein, L. B. (2004). Lifelong learning benefits older adults. *Activities, Adaptation & Aging*, 28(4), 1-12.
- Wen, Y. H. (2010). Religiosity and death anxiety. *The Journal of Human Resource and Adult Learning*, 6(2), 31-37.
- Williamson, A. (2000). Gender issues in older adults' participation in learning: Viewpoints and experiences of learners in the university of the third age (U3A). *Educational Gerontology*, 26(1), 49-66.
- World Health Organization (2002). Active ageing: A policy framework. Retrieved from https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/67215/WHO_NMH_NPH_02.8.pdf;jsessionid=CE130E8EADBFD3BC90B1D13605E53305?sequence=1
- World Health Organization (2015). World report on ageing and health. Retrieved from http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/186463/1/9789240694811_eng.pdf
- Yağcıoğlu, R. (2009). Healty aging and social services. *The Journal of Turkish Family Physician*, 3(1), 30-38.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8th ed.) [Qualitative research methods in social sciences]. Ankara: Seçkin Publishing.

YAŞLI ERKEK BİREYLERİN YAŞAMBOYU ÖĞRENME SÜREÇLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER: TÜRKİYE'DE DEMİRCİ İLÇESİ ÖRNEĞİ*

ÖZ

Beşikten mezara kadar öğrenme olarak da tanımlanan yaşamboyu öğrenme becerisi, 21. yüzyıl bireylerinin sahip olması gereken bir niteliktir. Bu nedenle yaşamboyu öğrenme toplumdaki genç bireyler için olduğu kadar yaşlılar için de önem taşımaktadır. Özellikle dünyada yaşlı nüfusunun arttığı ve ortalama insan ömrünün uzadığı göz önüne alındığında, yaşlılık döneminde yaşam kalitesini yükseltme isteği ve aktif yaşlanma düşüncesi araştırmacıların, uygulayıcıların ve politika yapıcıların dikkatlerini çekmektedir. Bu bağlamda, söz konusu araştırmada yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme süreçlerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda olgu bilim deseni ile tasarlanan araştırmanın katılımcıları, 2018-2019 yılları arasında Manisa İli Demirci İlçesinde bulunan ve gönüllülük esasına göre belirlenen 65 yaş üzeri 40 yaşlı erkekte oluşmaktadır. Araştırmada veriler, kişisel bilgi formu, açık uçlu soru formu ve yarı-yapılandırılmış görüşmeler ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme kapsamında ağırlıklı olarak farklı kaynaklardan okuma yaparak ve televizyon izleyerek yeni bilgiler edindikleri, söz konusu etkinliklerden de çoğunlukla kişisel açıdan faydalar gördükleri belirlenmiştir. Ayrıca, yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme konusunda etkinliklere katılımlarını teşvik eden faktörlerin ağırlıklı olarak bireysel ve mesleki etmenlerden oluştuğu anlaşılmıştır. Diğer yandan yaşlı erkek bireylerin yaşamboyu öğrenmeye katılımlarını engelleyen faktörlerin ise ağırlıklı olarak kişisel etmenlerden oluştuğu belirlenmiştir. Bunlara ilaveten yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme konusunda çoğunlukla kültürel ve mesleki etkinliklere ihtiyaç duydukları anlaşılmıştır. Bunlarla birlikte yaşlı erkekler yaşamboyu öğrenmenin önemini farklı açılardan dile getirmişlerdir. Araştırma sonunda elde edilen sonuçlara dayalı olarak yeni araştırmalara ve uygulamalara yönelik çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaşamboyu öğrenme, yaşlı erkek bireyler, yaşamboyu öğrenemede etkili faktörler, yaşamboyu öğrenme ihtiyaçları, yaşamboyu öğrenme tercihleri.

* Bu çalışma Manisa Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince desteklenmiştir, Proje Numarası: 2018-189.

GİRİŞ

Günümüzde her alanda gözlenen hızlı değişim, bireylerin hayatlarını farklılaşan dünya ile uyumlu olarak devam ettirebilmeleri için mevcut bilgilerini sürekli olarak güncellemelerini gerektirmektedir. Yaşamboyu öğrenme olarak ifade edilen bu süreç, öğrenmenin hayatın her döneminde devam etmesi gerektiğini belirten bir yaklaşımdır (UNESCO, 2013). Bu bağlamda eğitim, cinsiyet, yaş, sosyo-ekonomik statülerinden bağımsız olarak, bireylerin çevreleriyle etkileşimlerinden edindiği deneyimlerle, kendilerini sosyal, kültürel, bedensel ve ekonomik alanlar da dahil olmak üzere, bütüncül gelişimleri sağlanarak, hayattan tatminli olmaları hedeflenmektedir (Biçerli, 2012; Dinevski ve Dinevski, 2004; Dunn, 2003; Jarvis, 2007; Laal, 2012, 2013; OECD, 2011). Bu nedenle yaşamboyu öğrenme gençler için olduğu kadar yaşlı bireyler için de büyük önem taşımaktadır.

Yaşlılık dönemi, çocukluktan başlayıp, gençlik ve erişkinlik ile ilerlemekte olan hayat sürecinin devamında yer alan ve yetişkinlik döneminin en son noktası olarak nitelendirilebilecek bir dönemdir. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre hayatın 65 yaş ve üzeri dönemini niteleyen yaşlılık döneminde (World Health Organization, 2015) bireyler, hayat tecrübesi açısından yaşamlarının doruk noktasında bulunurken, yaşlanmanın beraberinde getirdiği fizyolojik sınırlılıklar ve sağlık sorunları ile karşılaşabilmektedirler. Bu nedenle yaşlılık dönemi kendine has özellikleri olan bir dönem olarak dikkat çekmektedir.

Dünya'da ve Türkiye'de yaşlı nüfusun artış göstermesine paralel olarak (TÜİK, 2018; United Nations, 2017), söz konusu kitleye yönelik sunulacak hizmetlerin önemi de artmaktadır. Özellikle insanların yaşam süresinin uzaması, bireylerin beden ve ruh sağlıklarını koruyarak aktif yaşlanma ve yaşlılık döneminde yaşam kalitesini artırma istekleri, gittikçe artan bir eğilim halini alarak dikkatleri üzerine çekmekte ve tüm dünyada konuyla ilgili politikalar üretilmesini, araştırmalar yapılmasını ve yeni uygulamalar geliştirilmesini teşvik etmektedir (Bowling, 2008; Eurostat, 2012; World Health Organization, 2002). Bu bağlamda, yaşlı bireylerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi, nitelikli vakit geçirebilmeleri ve hayatlarından tatminkâr hale gelmeleri için yaşamboyu öğrenmenin gerekli olduğu düşünülmektedir (Aydın ve Aydın-Sayılan, 2014; Fındsen ve Formasa, 2011; Kılavuz, 2002).

Günümüzde Türkiye'de yaşamboyu öğrenme kapsamında yaşlı bireyler de dahil olmak üzere toplumun her kesimine yönelik çeşitli yaygın eğitim hizmetleri yürütülmektedir. Bu kapsamda bakanlıklar, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kurumları, mesleki kuruluşlar ve vakıflar çeşitli eğitim organizasyonları gerçekleştirmekte ve destekler sunmaktadırlar (Haseski ve Odabaşı, 2017). Özellikle Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan ve tüm il ve ilçelerde faaliyet gösteren Halk Eğitim Merkezleri ile belediyeler tarafından düzenlenen eğitim kursları, öğrenme fırsatlarını ülkenin en ücra noktasına kadar götürmekte ve bireylere ihtiyaçları doğrultusunda yaygın eğitim hizmetleri sunmaktadır (Kaya, 2015). Bu kapsamda tüm yaş gruplarına yönelik olarak bahçe işleri, ziraat, hayvancılık, okuma yazma eğitimi, sanat, sağlık, tarım, yabancı dil ve bilişim teknolojileri başta olmak üzere pek çok konu alanıyla ilgili ücretsiz eğitimler sunulmaktadır (General Directorate

for Life Long Learning, 2019; GOAL, 2019). Konuyla ilgili olarak Türkiye’de pek çok eğitsel faaliyet gerçekleştirilse de yaşlı bireylere yönelik olarak yaşamboyu öğrenme etkinliklerin hazırlanmasında, söz konusu kitlenin yaşamboyu öğrenme süreçlerini ele alan araştırmaların bulguları temelinde planlama yapılması, ilgili faaliyetlerde yol gösterici olacak ve belirlenen hedeflere daha verimli bir şekilde ulaşılmasını sağlayacaktır.

Alanyazında yaşlı bireylerin yaşamboyu öğrenme süreçleri konusunda çeşitli araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda yaşamboyu öğrenmenin yaşlılar açısından faydaları ve yaşamboyu öğrenme kapsamında yaşlı bireylerin tercihleri ele alınmıştır (Boulton-Lewis, 2010; Kim, 2008; Lawton ve La Porte, 2013; Pearce, 1991; Purdie ve Boulton-Lewis, 2003; Weinstein, 2004). Ayrıca yaşlı bireylerin yaşamboyu öğrenme süreçleri üzerinde etkili olan faktörler ve bu bağlamda gereksinimleri de belirlenmeye çalışılmıştır (Kim ve Merriam, 2004; Narushima, 2008; Pearce, 1991; Purdie ve Boulton-Lewis, 2003; Weinstein, 2004). Williamson (2000) ise, yaşlı bireylerin yaşamboyu öğrenme sürecine etki eden pek çok faktör olduğunu ve sürecin daha iyi anlaşılması amacıyla konu ile ilgili daha fazla araştırma yapılması gerektiğini belirtmiştir. Bu düşünceye benzer olarak, Türkiye alanyazınındaki eksikliğe dikkat çeken Haseski, Odabaşı ve Kuzu (2015), dünyada yaşlıların yaşamboyu öğrenme süreçlerini konu alan araştırmalar olduğunu fakat Türkiye’de yaşamboyu öğrenme konusunda yürütülen araştırmaların örneklemelerinin ağırlıklı olarak lisans öğrencileri ve öğretmenlerden oluştuğunu ifade edip; ülkemizde yaşlılık döneminde yaşamboyu öğrenme ile yetişkin eğitiminin önemini vurgulayan az sayıdaki teorik çalışma haricinde (Aydın ve Aydın-Sayılan, 2014; Bağcı, 2011; Kılavuz, 2002; Komşu, 2014; Toprak ve Erdoğan, 2012; Ünalın, 1999), yaşlı bireylerin yaşamboyu öğrenme bağlamında ele alındığı araştırmaların hem nicelik hem de nitelik açısından çok yetersiz olduğu belirtmişlerdir. Bu kapsamda söz konusu araştırmacılar tarafından, yaşamboyu öğrenme kültürünün toplumun her kesimi tarafından benimsenebilmesi için yaşlı bireyler gibi uç gruplarla da çalışılmasının gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Tüm bu nedenlerden dolayı planlanan bu araştırma ile yaşlı erkek bireylerin yaşamboyu öğrenme süreçlerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda yaşlı bireylerin yaşamboyu öğrenme kapsamında katıldığı etkinlikler, bu etkinliklerden gördüğü faydalar, söz konusu etkinliklere katılımı güdüleyen ve engelleyen etmenler, yaşamboyu öğrenme kapsamında ihtiyaçları ve yaşamboyu öğrenmenin önemine yönelik düşüncelerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Araştırma kapsamında ulaşılan bulguların Türkiye’de kırsal kesimde yaşayan yaşlıların yaşamboyu öğrenme süreçlerinin anlaşılmasına olanak sunacağı ve uluslararası alanyazına bağlamsal farklılıklar temelinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışma söz konusu araştırma sorularına detaylı yanıtlar bulunmasını sağladığı için nitel araştırma paradigması ışığında olgubilim deseni ile tasarlanmıştır. Olgubilim deseni, bireylerin bilinen bir olguya ilişkin düşüncelerini kapsamlı olarak belirlemeye olanak vermektedir (Bogdan ve Biklen, 2006; Creswell ve Poth, 2016). Bu çalışmada, katılımcıların deneyimlerini ve görüşlerini ön plana çıkarmayı temel almasından dolayı betimleyici fenomenoloji yaklaşımı tercih edilmiştir (Moustakas, 1994). Böylece araştırmacının kişisel düşünce ve ön yargılarından daha uzak olarak, yaşlı erkek bireyler için yaşamboyu öğrenme olgusunun derinlemesine

irdelenmesi hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda Moustakas (1994) tarafından belirtilen araştırma adımları göz önüne alınarak bir araştırma yürütülmüştür. Bu bağlamda, yaşlı erkek bireyler için yaşamboyu öğrenme olgusu bir fenomen olarak belirlenmiş, bu kapsamda belirlenen yaşlı bireylerden detaylı olarak nitel veriler toplanmış, toplanan veriler üzerinde önemli ifadeler belirlenerek, içerik analizi ile temalar üretilmiş ve yapılan dokusal ve yapısal betimlemeler temelinde fenomenin özüne ulaşılmıştır. Araştırma sürecinin tüm aşamalarında bilimsel araştırma etiğine uyulmuştur.

Araştırma Bağlamı ve Örneklem

Çalışmanın katılımcıları nitel araştırmanın doğasına uygun olarak amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile kartopu örnekleme yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, çalışma grubunun doğası gereği diğer örnekleme yöntemlerinin kullanılmadığında tercih edilen bir yöntem iken; kartopu örnekleme yöntemi zengin bilgi kaynağı olabilecek kişilerin belirlenmesinde etkili bir teknik (Patton, 2016; Yıldırım ve Şimşek, 2011) olduğu için bu çalışmada tercih edilmişlerdir. Bu kapsamda araştırmanın katılımcıları, 2018-2019 yıllarında Demirci İlçesinde ikamet eden, ilkökul ve üzeri eğitim seviyesine sahip, temel ihtiyaçlarını kendi başına karşılayabilecek duruma ve yeterliliğe sahip yaşlılar arasından, gönüllülük esasına göre belirlenmiş olan 65 yaş üstü emekli olup, halen çalışmakta olan 40 erkek bireyden oluşmaktadır. Olgu bilim çalışmalarında 25 kişilik çalışma grubunun yeterli görülse de (Creswell, 1998), bu çalışmada 40 kişilik bir çalışma grubuna ulaşmak hedeflenmiş ve böylece detaylı veri elde edebilmek amacıyla katılımcılarla etkileşim süresi arttırılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın katılımcılarının yaş, meslek, eğitim durumu ve medeni durumlarına göre dağılımları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Değişkenlere Göre Dağılımları

Yaş	f	%	Meslek	f	%
65	7	17.50	Esnaf	10	25.00
66	6	15.00	Çiftçi	9	22.50
67	6	15.00	Öğretmen	8	20.00
68	5	12.50	Muhasebeci	3	7.50
69	3	7.50	Avukat	1	2.50
70	1	2.50	Berber	1	2.50
73	1	2.50	Demirci	1	2.50
74	3	7.50	Din görevlisi	1	2.50
75	2	5.00	İnşaat mühendisi	1	2.50
77	1	2.50	İnşaatçı	1	2.50
80	1	2.50	İşçi	1	2.50
81	3	7.50	Oto döşemeci	1	2.50
90	1	2.50	Şoför	1	2.50
			Tornacı	1	2.50
Eğitim Durumu	f	%	Medeni Durum	f	%
İlkokul	17	42.50	Evli	38	95.00
Ortaokul	4	10.00	Bekar	2	5.00
Lise	4	10.00	Toplam	40	100.00
Üniversite	15	37.50			

N=40

Tablo 1’de katılımcıların yaşlarının 65 ile 90 arasında değiştiği görülmektedir. Ayrıca katılımcıların esnafılık, çiftçilik ve öğretmenlik başta olmak üzere çeşitli meslekler yaptıkları anlaşılmaktadır. Bunlarla birlikte katılımcıların büyük çoğunluğu evli olup, ağırlıklı olarak ilkokul ve üniversite düzeyinde eğitime sahiptir.

Bu araştırmanın Manisa il’ine bağlı Demirci İlçesinde gerçekleştirilme nedeni, söz konusu ilçenin köklü bir geçmişe sahip olması ve şehir merkezinden uzakta, kendine has coğrafi ve kültürel özellikler taşıyan kırsal bir yerleşim yeri olmasından dolayıdır (Demirci Belediyesi, 2018; Demirci Kaymakamlığı, 2016). Bununla birlikte Demirci ilçesinde Halk Eğitim Merkezi bulunmakta ve bu merkezde yediden yetmişe herkes için okuma-yazma, tarım, hayvancılık, müzik, bilgisayar, ilk yardım, İngilizce, el sanatları başta olmak üzere çeşitli kurslar düzenlenmektedir (Demirci Halk Eğitim Merkezi, 2019). Bu özellikleri nedeniyle söz konusu çalışmanın Demirci İlçesinde gerçekleştirilmesinin, ulaşılabilecek sonuçları bağlamsal açıdan daha değerli kılacağı düşünülmektedir. Ayrıca Demirci ilçesi, çalışmayı gerçekleştirecek araştırmacıların faaliyet gösterdiği eğitim fakültesine ev sahipliği yapmasından dolayı, veri toplama süreçlerinde kolaylık sağlanması açısından avantajlı bir konumdadır. Tüm bu nedenler göz önüne alındığında, araştırmanın amacına uygun niteliklere sahip çalışma ortamı olarak Demirci ilçesi seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler kişisel bilgi formu, açık uçlu soru formu ve yarı-yapılandırılmış görüşmelerle toplanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları araştırmacı tarafından geliştirilmiştir ve yarı-yapılandırılmış görüşmeler araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda hazırlanan kişisel bilgi formuyla katılımcıların cinsiyetleri, yaşları, eğitim düzeyleri, medeni hali ve mesleği gibi demografik özellikleri belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca yarı-yapılandırılmış görüşmeler ve açık uçlu soru formu, yaşlı bireylerin yaşamboyu öğrenme kapsamındaki tercihlerinin, sürece katılımlarını teşvik eden etmenlerin, süreçten gördükleri faydaların, etkinliklere katılımlarını güdüleyen ve engelleyen etmenlerin, ihtiyaç duydukları etkinliklerin ve yaşamboyu öğrenmenin önemine yönelik düşüncelerinin belirlenmesi amacıyla oluşturulmuştur.

Yarı yapılandırılmış görüşmeler ve open-ended questions form da yer alan sorular, literatüre dayalı olarak geliştirilmiştir. Bu kapsamda araştırmacı tarafından yapılan literatür taraması sonucunda 12 tane açık uçlu sorudan oluşan bir soru havuzu oluşturulmuştur. Hazırlanan sorular, literatürde kendilerine kaynaklık eden çalışmalarda ilgili belirtiler bir belirtke tablosuna yazılmıştır. Ardından söz belirtke tablosu yaşamboyu öğrenme alanında 5 konu uzmanının görüşüne sunulmuştur. Söz konusu uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda sorular üzerinde düzenlemeler yapılmış ve 6 sorunun bu araştırma kapsamında kullanılmasına karar verilmiştir. Bu aşamadan sonra, belirlenen sorular, soru formu halinde listelenmiş ve 1 ölçme değerlendirme uzmanının görüşüne sunulmuş ve ölçme amacına hizmet etme konusunda incelenmiştir. Daha sonra, oluşturulan sorular 1 Türkçe dil uzmanının görüşüne sunulmuş ve dilbilgisi, noktalama ve imla kurallarına uygunluk açısından incelenmiş ve alınan dönütler doğrultusunda düzenlenmiştir. Son aşamada ise düzenlenen formlar hedef kitlenin özelliklerini taşıyan 3 yaşlı bireye uygulanarak test edilmiş ve pilot çalışmada alınan

dönütler ışığında gözden geçirilerek, araştırmada kullanılmak için hazır hale getirilmiştir. Hazırlanan sorular aşağıda sunulmuştur:

Tablo2. Sorular ve Kaynakları

Sorular	Kaynakları
1. Yeni bilgiler öğrenmek ve kendinizi geliştirmek için neler yaparsınız? Lütfen nedenleri ile açıklayınız.	Pearce (1991), Weinstein (2004).
2. Yeni bilgiler öğrenmek ve kendinizi geliştirmek için gerçekleştirdiğiniz etkinliklerin faydaları nelerdir?	Narushima (2008), Sloane-Seale ve Kops (2008), Weinstein (2004).
3. Sizi yeni bilgiler öğrenmeye teşvik eden faktörler nelerdir? Lütfen nedenleriyle açıklayınız.	Kim ve Merriam (2004), Pearce (1991).
4. Yeni bilgiler öğrenmenizin önündeki engeller nelerdir? Lütfen nedenleriyle açıklayınız.	Bai, He ve Kohlbacher (2018), Komşu (2014), Williamson, (2000).
5. Yeni bilgiler öğrenerek kendinizi geliştirmek için hangi etkinliklere ihtiyaç duymaktasınız?	Hafford-Letchfield (2010), Purdie ve Boulton-Lewis (2003).
6. Hayatınız boyunca yeni bilgiler öğrenmenin önemini nasıl ifade edersiniz?	Ates ve Alsal (2012), Chae ve Kang (2018).

Geliştirilen tüm veri toplama araçları, sırasıyla yaşamboyu öğrenme alanında 5 konu alanı uzmanı, 1 ölçme uzmanı ve 1 dil uzmanının görüşüne sunulduktan sonra tekrar düzenlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında, Demirci İlçesinde yaşlı bireylerin uğradığı mekanlar olan öğretmenevi, dernek lokalleri gibi kurumlar ile kişilerin çalıştığı iş yerleri ziyaret edilerek 40 yaşlı erkek bireye ulaşılmıştır. Bu süreçte demografik özellikleri bakımından farklı nitelikteki bireyler belirlenmesine gayret edilerek, veri kaynağı çeşitlenmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Ulaşılan yaşlı bireylere gerçekleştirilen araştırmanın amacı, ulaşılan verilerin kullanım prosedürü, araştırmanın gizlilik politikası ve katılımcı hakları hakkında bilgi verilmiş ve gönüllü olarak çalışmaya katılmak isteyenler araştırmaya dahil edilmiştir. Bu kapsamda veriler araştırmacının kendisi tarafından toplanmıştır.

Gerçekleştirilen yarı-yapılandırılmış görüşmeler ve açık uçlu soru formu uygulamasından önce veri toplama sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için süreci olumsuz etkileyebilecek olası çevresel faktörler kontrol altına alınmaya çalışılmıştır. Buna ilaveten, katılımcıları araştırmaya içtenlikle katkı sunmaya hazır hale getirmek için araştırmacı tarafından kısa bir konuşma yapılarak, olumlu bir diyalog ortamı sağlanmaya çalışılmıştır. Ardından veri toplama araçları uygulanmış ve katılımcılardan 20 kişi (%50.00) ile yarı-yapılandırılmış görüşme yapılarak, 20 kişiye de (%50.00) açık uçlu soru formu uygulanarak veriler toplanmıştır. Böylece farklı veri toplama araçları kullanılarak veri çeşitlenmesi sağlanmıştır. Veri toplama süreci boyunca, katılımcıların görüşlerini özgürce dile getirebilmeleri için araştırmacı tarafından yönlendirici ya da yargılayıcı olmayan bir tutum sergilenmiştir.

Gerçekleştirilen görüşmelerdeki diyaloglar, akıllı telefon vasıtasıyla kaydedilmiştir. Görüşmeler, 25 dakika ile 40 dakika arasında gerçekleştirilmiş ve hazırlanan sorular sohbet akışı içinde katılımcılara yöneltilmiştir. Verilen yanıtlarda detaylandırılması istenen veya anlaşılamayan ifadeler karşısında ise katılımcılara sonda sorular yöneltilerek, daha kapsamlı veri toplanması amaçlanmıştır. Elde edilen verilerin doğruluğunun sağlanması amacıyla, her bir görüşme sonunda ulaşılan veriler araştırmacı tarafından özetlenerek, katılımcılardan onay alınmıştır. Görüşme ile veri toplama süreci sonrasında, görüşmelere ilişkin ses kayıtlarının bilgisayar ortamında yazıya dökülmesi işlemi gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu araştırma kapsamında katılımcıların diğer yarısını oluşturan 20 kişiden (%50.00), açık uçlu soru formu aracılığıyla da veri toplanmıştır. Söz konusu formlar, katılımcılara araştırmacılar tarafından elden teslim edilmiş ve formlarda yer alan açık uçlu sorulara yazılı olarak yanıt vermeleri istenmiştir. Gerekli durumda ise araştırmacı, verilen yanıtlara müdahale etmeden, katılımcıların söz konusu formları doldurabilmeleri için yardım etmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada kişisel bilgi formu ile toplanan demografik veriler, betimsel istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Bununla birlikte, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve açık uçlu soru formu ile ulaşılan veriler ise Moustakas (1994) tarafından önerilen adımlar dikkate alınarak, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu kapsamda söz konusu analizler SPSS 25 ve MAXQDA 2018 programları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Böylece, yaşlı bireylerin yaşamboyu öğrenmeye yönelik düşüncelerine ve yaşamboyu öğrenme süreçlerini etkileyen faktörlere ulaşılmıştır. Söz konusu analiz süreci, araştırmacının gözetimi altında, nitel analiz tecrübesi olan iki konu alanı uzmanı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Veri analizi sürecinde uzmanlar, yaşamboyu öğrenme ve yaşlı bireyler hakkındaki deneyimlerinden, düşüncelerinden, kişisel görüşlerinden ve ön yargılarından uzak olarak, her bir soruyu kendi içinde analiz ettiler. Analiz öncesinde sistematik hata riskini önlemek amacıyla araştırmacı, söz konusu uzmanlara çalışmanın konusu, amacı ve hedef kitle ile ilgili detaylı bilgiler sunuldu. Ardından araştırmacı ve uzmanlardan yaşamboyu öğrenme ve yaşlı bireyler hakkındaki deneyimlerini, ön yargılarını, olumsuz tutumlarını, kişisel tanımlamalarını anlatmaları ve bir kağıda da yazmaları istendi. Bu kapsamda dile getirilen fikirler genel olarak yaşlı bireylerin yaşamboyu öğrenme kapsamında yeterince aktif olamayacakları doğrultusunda idi. Önyargılardan ve sistematik hatalardan uzak, nesnel bir analiz yapılabilmesi için uzmanlara, araştırmacı tarafından bir konuşma yapıldı. Ayrıca söz konusu metinler analiz sürecinde uzmanların önünde bulundu ve böylece kişisel önyargılara düşmeden analiz yapılması konusunda destek sunuldu. Analiz sonunda ulaşılan sonuçlar, araştırmacı tarafından incelendi ve uzmanların konuyla ilgili düşünce ve duygularını içeren beyanlar da göz önüne alınarak, nesnel bir analiz yapıp yapılmadığı kontrol edildi.

Analiz sürecinde 2 araştırmacı verileri cümle temelinde analiz etti ve önemli ifadeleri belirledi. Ardından, ortak ifadeler gruplandırıldı. Bu gruplar, içeriğindeki kavramlarla ilgili bir kod adı verilerek adlandırıldı. Daha sonra bu

kodlar benzerliklere ve farklılıklarına göre gruplandırıldı ve kategorilere ulaşıldı. Bir sonraki adımda, ulaşılan kategoriler anlamlarına göre gruplandırıldı ve böylece temalar oluşturuldu. Bu sürecin sonunda, araştırmacının gözetimi altında, uzmanların ulaştıkları sonuçlar karşılaştırılarak, uyumluluk düzeyi belirlendi. Daha sonra araştırmacı ve uzmanların fikir birliği doğrultusunda ortak temalar ve kodlar belirlendi ve sonuçlar katılımcıların ifadeleri ve frekansları ile birlikte rapor edildi. Son olarak, katılımcıların neyi deneyimlediklerinin dokusal açıklaması ve nasıl deneyimlediklerinin yapısal açıklaması oluşturuldu ve bu temelden hareketle fenomenin özüne ulaşıldı.

Uzmanların analiz sonuçlarının karşılaştırılmasında araştırmacı, SPSS'de iki ayrı sütunda, her bir uzmanın ulaştığı temaların ve kodların aynı veya farklı durumuna göre 0 ve 1 sayılarını kullanarak sayısal kodlama yaptı. İçerik analizinin tutarlılığını belirlemek için hesaplanan Cohen Kappa değerinin analizin geneli için $\kappa = .94$ olduğu; her bir açık uçlu soru için ise $\kappa = .92$ ile $\kappa = .96$ aralığında değişim gösterdiği belirlenmiştir. Bu bağlamda gerçekleştirilen analizin tutarlılık düzeyinin yüksek olduğu anlaşılmıştır (Landis ve Koch, 1977).

Araştırmanın İnanırcılığı

Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik kavramlarına denk gelen inanırcılığın sağlanması, araştırmanın inanılabilirlik, aktarılabirlik, güvenilebilirlik ve onaylanabilirlik kriterlerini karşılamasına bağlıdır (Shenton, 2004). Bu nedenle, nitel araştırmalarda söz konusu süreçleri açıklamak önemlidir (Korstjens ve Moser, 2018). Bu araştırma kapsamında inanırlığı sağlamak için araştırmada kullanılan veri toplama araçları uzman görüşüne sunulmuştur. Ardından veri toplama sürecinde, görüşülen kişilerin belirttiği düşünceler, araştırmacı tarafından yönlendirici ya da yargılayıcı olmayan bir tutum ile dinlenmiş; olumlu bir iletişim ortamı oluşturularak, katılımcıların görüşlerini ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerine fırsat sunulmuştur. Gerçekleştirilen görüşmeler esnasında katılımcılara, görüşmenin akışına göre sonda sorular yöneltilmiş ve daha detaylı veriler toplanmaya çalışılmıştır. Ayrıca, görüşme esnasında araştırmacı tarafından anlaşılamayan belirtilerle ilgili olarak, katılımcılardan düşüncelerini daha detaylı olarak açıklamaları istenmiştir. Böylelikle, çalışmanın inanırcılığının sağlanmasına yönelik veri toplama sürecinde derinlik odaklı bir yaklaşım izlenmiştir. Bunlarla birlikte gerçekleştirilen görüşmelerin bitiminde, araştırmacı tarafından toplanan verilere ilişkin katılımcılara bir özet yapılarak, verilerin doğruluğuna ilişkin onay alınmış ve araştırmanın inanırcılığı sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu bağlamda, farklı veri toplama teknikleri kullanılarak veri çeşitlenmesine gidilmiştir. Bununla birlikte, veri toplama sürecinde uzun süreli etkileşimi sağlama amacıyla, katılımcı sayısı fazla tutulmuştur. Ayrıca analiz sürecinde çalışmanın inanırcılığını sağlamak amacıyla iki alan uzmanı tarafından gerçekleştirilmiş ve kodlamalarda tutarlılık sağlanmıştır.

Araştırmada aktarılabirliği sağlamak için veri kaynağı çeşitlenmesini gerçekleştirilmeye yönelik, amaçlı örnekleme alınarak farklı özelliklerdeki katılımcılardan veri toplanmaya çalışılmıştır. Ayrıca araştırmanın gerçekleştirildiği ilçenin bağlamsal özellikleri betimlenmiştir. Buna ilaveten analiz sonuçlarının raporlaştırılması sürecinde, araştırmanın aktarılabirliğini sağlamak için katılımcıların ifadeleri doğrudan alıntılarla sunulmuş ve

çok sayıda örnek ifadeye yer verilmiştir. Tüm bunlarla birlikte, araştırma sürecinde yapılanlar ayrıntılı biçimde açıklanmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması etrafıca tanımlanmıştır.

Araştırmada güvenilebilirliği sağlamak için araştırmanın bağlamı, yöntemi, katılımcıları ve analiz süreçleri ayrıntılı olarak ifade edilmiştir. Araştırma sonunda nitel araştırma konusunda tecrübesi olan bir uzmana, çalışma raporu incelenmiş ve veri toplama araçlarının oluşturulması, verilerin toplanması, analiz süreçleri ve bulguların birbirleriyle tutarlılığının kontrol edilmesi sağlanmıştır.

Araştırmada onaylanabilirliği sağlamak için araştırmacı araştırmanın yöntemi ve aşamalarını açık ve ayrıntılı olarak açıklamıştır. Ayrıca araştırma sürecinde çalışma kapsamındaki konumu da betimlenmiştir. Bunlarla birlikte katılımcıların betimsel özellikleri ve nitelikleri listelenmiştir. Ayrıca veriler ön yargısız olarak toplanmıştır ve toplanan veriler kayıt altına alınmıştır. Bunlarla birlikte çalışmada izlenen süreçler ayrıntılı olarak betimlenmiştir. Bunlara ilave olarak analiz sonuçlarında ulaşılan kodlar ve temalar katılımcıların ifadelerinden çok sayıda örnek sunularak raporlanmıştır.

BULGULAR

Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında Gerçekleştirilen Etkinliklere Yönelik Bulgular

Katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında katıldıkları etkinliklere yönelik kendilerine yöneltilen soruya verdikleri yanıtların analizi sonucunda ulaşılan temalar Tablo 3'te listelenmiştir.

Tablo 3. Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında Gerçekleştirilen Etkinlikler

Temalar	f	İfadeler
Okumak	53	<i>"Her gün gazete okurum. Neler olmuş öğrenmeye çalışırım"</i> [K2] <i>"İnternette çeşitli konular hakkında okuyup, öğrenirim"</i> [K5] <i>"Bulduğum dergileri okurum. Böylece kültür sahibi olurum"</i> [K9] <i>"Yalnız kalınca kitap okurum. Kitap okuyarak kendimi geliştiririm"</i> [K37]
Televizyon İzlemek	32	<i>"Televizyonda haberleri izlerim. Böylece gündemi takip ederim"</i> [K1] <i>"Genel kültürümü arttırmak için televizyonda belgesel izlerim"</i> [K19]
Sohbet Etmek	16	<i>"Arkadaşlarımla sohbet ederim. Onlardan yeni şeyler öğrenirim"</i> [K3] <i>"Arkadaş ortamındaki muhabbetle ilçedeki olan biteni öğrenirim"</i> [K21]
Çevre Etkinlikleri	12	<i>"Sağlıklı kalmak için yürüyüş yaparım"</i> [K14] <i>"Farklı yerleri gezmeyi ve yemek kültürlerini öğrenmeyi severim"</i> [K15] <i>"Alışveriş yaparım ve piyasayı takip ederim"</i> [K17] <i>"Bahçe ile uğraşırım. Böylece dinç kalmaya çalışırım"</i> [K25]
İbadet Etmek	2	<i>"İbadet ederim. Manevi olarak kendimi geliştirmeye çalışırım"</i> [K29] <i>"Düzenli olarak ibadet edip, kendimi huzurlu hissederim"</i> [K38]
Akıl Oyunları Oynamak	2	<i>"Bulmaca çözümler zaman geçiririm. Böylece hem bilgilerimi sınarım hem de yeni bir şeyler de öğrenirim"</i> [K13] <i>"Satranç oynarım. Zihnimi çalıştırması için iyi oluyor"</i> [K16]
Örgün Eğitim Almak	1	<i>"Kendimi geliştirmek için açık öğretim fakültesinden ön lisans programı okuyorum"</i> [K18]

Tablo 3'te ulaşılan sonuçlardan, katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında ağırlıklı olarak okuma yaptığı ve bu yolla gazetelerden, dergilerden, kitaplardan ve internetten çeşitli bilgiler öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca katılımcıların televizyon izleme, sohbet etme ve çevre etkinlikleri yapma yoluyla yeni bilgiler öğrenerek kendilerini geliştirmeye gayret ettikleri belirlenmiştir. Diğer yandan katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında ibadet etmek, akıl oyunları oynamak ve örgün eğitim almak gibi etkinlikleri en az tercih ettikleri görülmüştür. Bu bulguların yörenin sosyolojik özellikleri ve mevcut olanaklarından kaynaklandığı söylenebilir.

Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında Gerçekleştirilen Etkinliklerin Faydalarına Yönelik Bulgular

Katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında katıldıkları etkinliklerin faydalarına yönelik kendilerine yöneltilen soruya verdikleri yanıtların analizi sonucunda ulaşılan temalar Tablo 4'te listelenmiştir.

Tablo 4. Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında Gerçekleştirilen Etkinliklerin Faydaları

Temalar	f	İfadeler
Kişisel Fayda	38	“Farklı konularda bilgi edinmemi sağlar” [K1] “Değişik bakış açılarını öğreniyorum” [K5] “İnsanı hayata bağlıyor yeni şeyler öğrenmek bence” [K14] “Ülkenin gündemiyle ilgili bilgiler edinirim” [K20] “Boş vakitleri değerlendirmemi sağlar” [K31]
Mesleki Fayda	11	“Meslektaşlarımla sohbet ederim. Bu sayede yaptığım işle ilgili eksikliğim var mı diye bakarım ve iş ile ilgili yeni şeyler öğrenirim” [K6] “Mesleğimle ilgili, işimi hızlı yapmaya yönelik teknikleri öğrenirim” [K12]
Kültürel Fayda	4	“Genel kültürüm artar. Daha kültürlü olurum” [K7] “En büyük faydalarından olarak genel kültürü arttırır” [K27]
Sosyal-Toplumsal Fayda	3	“Kendimizden daha tecrübesiz kişilere faydalı olmak için yararlıdır. Mesela torunlarımla ve çocuklarımla yetişmesine katkı sunar” [K2] “Farklı konular hakkında fikir alışverişi sağlar” [K16]

Tablo 4'te ulaşılan sonuçlardan, katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında katıldıkları etkinliklerin faydalarını ağırlıklı olarak kişisel açıdan dile getirdikleri anlaşılmaktadır. Bu kapsamda katılımcılar için en büyük faydanın gündemi takip etmek olduğu belirlenmiştir. Buna ilaveten mesleki gelişim sağlanması dile getirilen ikinci önemli fayda olarak dikkat çekmektedir. Diğer yandan katılımcılar, yaşamboyu öğrenmenin kültürel ve sosyal-toplumsal açıdan faydalarını en az düzeyde ifade etmişlerdir.

Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında Etkinliklere Katılımı Teşvik Eden Etmenlere Yönelik Bulgular

Katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında etkinliklere katılımını teşvik eden etmenlere yönelik kendilerine yöneltilen soruya verdikleri yanıtların analizi sonucunda ulaşılan temalar ve alt temalar Tablo 5'te listelenmiştir.

Tablo 5. Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında Gerçekleştirilen Etkinliklere Katılımı Teşvik Eden Etmenler

Temalar ve Alt Temalar	f	İfadeler
Bireysel Etmenler	50	
Merak	25	"El işlerine merakım var. Bu konuda öğrenmek için çabalıyorum" [K32] "Yeni şeyleri öğrenmeye meraklıyım. Merak beni öğrenmeye sevk ediyor" [K38]
İstek	18	"Genel kültürümü geliştirmek istediğim için öğrenmeye çalışıyorum" [K7] "Diri kalmak için öğrenmek istiyorsunuz" [K15]
Öğrenme sevgisi	5	"Öğrenmeyi severim ve yeni bilgiler öğrenmeye çalışırım" [K13] "Tarım ve hayvancılıkla ilgili öğrenmeyi severim" [K21]
Öz saygı	1	"Kişisel saygı da çok önemli bu konuda. Kendime olan saygıdan dolayı öğrenmeye gayret ediyorum" [K7]
Öğrenme azmi	1	"Öğrenme azmi canlı ise insanda, istediği bilgiyi arayıp, buluyor ve öğreniyor" [K2]
Mesleki Etmenler	24	"Tarımla uğraştığım için işimi geliştirmek isterim. Bu konuda öğrenmek isterim" [K21] "Mesleki açıdan yeni bilgiler öğrenmek isterim. Mesela halıcılık yaptığım için yünün iyisi nereden gelir, nasıl boyanır bunları araştırıp öğrenirim" [K39]
Sağlıkla İlgili Etmenler	13	"Sağlıkla ilgili ihtiyaçlar öğrenmeye sevk ediyor insanı" [K33] "Sağlık sorunlarımla ilgili öğrenmek isterim" [K36]
Sosyal Etmenler	12	"Zamanında kendi elde demediğim değerleri genç nesillere aktarma düşüncesi, beni öğrenmeye teşvik ediyor" [K2] "Toplumun bizden bilgi vermemiz konusunda beklentisi var. "Bu beklentiler öğrenmeye sevk ediyor ister istemez" [K10]
Bilgiye Ulaşmanın Kolaylaşması	2	"Eskiye oranla bilgiye ulaşmanın internette daha kolay olması beni öğrenmeye teşvik ediyor" [K17] "İnternet sayesinde aradığım bilgiye kolayca ulaşıyorum. Bu kolaylık sayesinde faydalı bilgiler öğreniyorum" [K37]

Tablo 5'te ulaşılan sonuçlardan, ağırlıklı olarak bireysel etmenlerin katılımcıları öğrenmeye teşvik ettiği anlaşılmıştır. Bu kapsamda merak, istek, öğrenme sevgisi, öz saygı ve öğrenme azmi etmenlerinin katılımcıları öğrenmeye sevk ettiği belirlenmiştir. Ayrıca katılımcılar yaşamboyu öğrenme konusunda mesleki etmenler, sağlıkla ilgili etmenler ve sosyal etmenlerin kendilerini geliştirme konusunda teşvik ettiğini ifade etmişlerdir. Diğer yandan yaşamboyu öğrenmeye güdüleyen etmenler arasında bilgiye ulaşmanın kolaylaşması, katılımcılar tarafından en az dile getirilen faktör olarak belirlenmiştir. Bu durumun nedeninin yaşlı bireylerin ihtiyaç önceliklerinden kaynaklandığı söylenebilir.

Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında Etkinliklere Katılımı Engelleyen Etmenlere Yönelik Bulgular

Katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında etkinliklere katılımını engelleyen etmenlere yönelik kendilerine yöneltilen soruya verdikleri yanıtların analizi sonucunda ulaşılan temalar Tablo 6'da listelenmiştir.

Tablo 6. Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında Gerçekleştirilen Etkinliklere Katılımı Engelleyen Etmenler

Temalar ve Alt Temalar	f	İfadeler
Kişisel Engeller	24	
Maddi sıkıntılar	10	<i>"Ekonomik açıdan sorunlar oluyor. Çünkü kitap almak için bir bütçe ayırmanız gerekli"</i> [K8] <i>"Maddi olanak sıkıntısı var. Maddi olanak olsa Türkiye'yi gezerdim"</i> [K28]
Sağlık sorunları	5	<i>"Sağlıkla ilgili sorunlar olabiliyor. Mesela kitap okurken uzun süre gözlük takınca ağrı yapıyor"</i> [K19] <i>"Sağlık sorunları engel oluyor. Sağlık sorunlarım nedeniyle gezemiyorum mesela"</i> [K23]
Zaman yetersizliği	5	<i>"Zaman yetersizliği yaşıyorum. Daha çok zamanım olsa daha fazla öğrenme şansım olurdu"</i> [K7] <i>"Zaman kısıtlılığı yüzünden öğrenmek istediğimiz şeyleri erteleyebiliyoruz"</i> [K10]
Teknolojiyi kullanamamak	3	<i>"Teknolojiyi kullanamıyorum. Belki kullanabilseydim oradan da bir şeyler öğrenebilirdim"</i> [K7] <i>"Akıllı telefon, bilgisayar, internet kullanamıyorum. Bu durum öğrenmede engel olarak söylenebilir belki"</i> [K39]
Kişinin kendisi	1	<i>"En büyük engel kendimiziz bence. Dizi izlemek yerine faydalı bilgiler öğrenmek lazım"</i> [K17]
Çevresel Engeller	5	
Uzman eksikliği	2	<i>"Ziraat konusunda bilgi eksikliğim var. Üniversiteden uzman hoca gelse ve eğitim verse iyi olurdu"</i> [K21] <i>"Tarım kooperatifi memurları yeterince bilgili değil. Tarımla ilgili sorduğum soruların yanıtlarını alamıyorum. Bu konuda uzmana ihtiyaç var"</i> [K22]
Hava şartları	2	<i>"Hava şartları tarım konusunda bir şeyler yapmamı sınırlıyor"</i> [K14] <i>"Özellikle kışın farklı yerler gezmek istediğimde kötü hava şartları engel oluyor"</i> [K16]
Toplum baskısı	1	<i>"Toplum baskısı engel oluşturabiliyor. Çünkü toplum her yeniliğe ve yeni projeye önce karşı çıkar. Özellikle çevre denilince bu baskı daha da artıyor"</i> [K12]

Tablo 6'da ulaşılan sonuçlardan, katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında ağırlıklı olarak kişisel engeller yaşadığı belirlenmiştir. Bu kapsamda katılımcılar öncelikli olarak yaşadıkları maddi sıkıntılarını dile getirmişlerdir. Diğer yandan katılımcılar, bazı çevresel faktörlerin kendilerine engel oluşturduğunu ifade etmişlerdir. Bu kapsamda yaşamboyu öğrenme sürecinde uzman eksikliği, hava şartları ve toplum baskısının katılımcıları engellediği tespit edilmiştir. Bu durumun nedeninin Türkiye'nin ve Demirci İlçesinin ekonomik ve sosyal özelliklerinden kaynaklandığı söylenebilir. Bunlara ilaveten 15 katılımcı yaşamboyu öğrenme konusunda herhangi bir engelle karşılaşmadıklarını ifade etmiştir.

Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında İhtiyaç Duyulan Etkinliklere Yönelik Bulgular

Katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında ihtiyaç duydukları etkinliklere yönelik kendilerine yöneltilen soruya verdikleri yanıtların analizi sonucunda ulaşılan temalar Tablo 7'de listelenmiştir.

Tablo 7. Yaşamboyu Öğrenme Kapsamında İhtiyaç Duyulan Etkinlikler

Temalar	f	İfadeler
Kültürel Etkinlikler	17	<i>“Halka yönelik kültürel açıdan bilgi verecek etkinlikler olsa iyi olurdu. Maalesef böyle etkinlikler düzenlenmiyor. Sosyal etkinlik zayıf”</i> [K29] <i>“Bizler için kültürel gezi organizasyonları olsa çok iyi olurdu”</i> [K37]
Mesleki Etkinlikler	10	<i>“İnşaat alanıyla ilgili bilgilendirici toplantılar falan olsa iyi olurdu”</i> [K6] <i>“Çiftçiler için bir ziraat mühendisi gelse ve sistemli bilgiler verse bize iyi olurdu çiftçiler için”</i> [K40]
Sanat Etkinlikleri	6	<i>“Müzik ve sanatsal faaliyetler konusunda kendimi geliştirmek istiyorum ama bu konuda kursların yeterli olmadığını düşünüyorum”</i> [K4] <i>“Sanatla ilgili hobi evleri ya da bahçeleri gibi etkinlikler olmasını da çok isterdim”</i> [K18]
Sosyal Etkinlikler	3	<i>“Fakültenin halka yönelik sosyal faaliyetlerinin olmasını isterdim. Bu kapsamda konuşmacılar gelebilir”</i> [K15] <i>“Fakültenin sosyal etkinlikleri olsa halka yönelik çok iyi olurdu”</i> [K16]
Spor Etkinliği	3	<i>“Spor yapabileceğimiz bir alan ve aletler olsa ücretsiz, gidebilirdim. Ama yok maalesef”</i> [K8] <i>“Yaşlılara yönelik sportif etkinlikler de yok. Her yaşa göre spor olanakları sağlanmalı. Spor alanı oluşturulmalı”</i> [K17]
Doğa Etkinlikleri	2	<i>“Yaşlılara yönelik doğayla ilgili etkinlikler olması da iyi olurdu”</i> [K18] <i>“Balık tutmayı öğrenmek istiyorum mesela. Ama burada hem deniz yok hem de bunun kursu yok”</i> [K16]

Tablo 7’de ulaşılan sonuçlardan, katılımcıların yaşamboyu öğrenme kapsamında çeşitli etkinliklere ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Bu kapsamda katılımcılar ağırlıklı olarak kültürel etkinliklere ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Buna ilaveten sırasıyla mesleki etkinlikler ve sanat etkinliklerinin de ihtiyaç duyulan diğer etkinliklerden olduğu belirlenmiştir. Diğer yandan ihtiyacı en az dile getirilen etkinliklerin ise sosyal etkinlikler, spor etkinlikleri ve doğa etkinlikleri olduğu görülmüştür. Bunlar haricinde 10 katılımcı herhangi bir etkinliğe ihtiyaç duymadığını ifade etmiştir.

Yaşamboyu Öğrenmenin Öneme Yönelik Bulgular

Katılımcıların yaşamboyu öğrenmenin öneme yönelik kendilerine yöneltilen soruya verdikleri yanıtların analizi sonucunda ulaşılan temalar Tablo 8’de listelenmiştir.

Tablo 8. Yaşamboyu Öğrenmenin Önemi

Temalar	f	İfadeler
Kişisel Önem	36	<i>“Öğrenmenin yaşı yok. Bilgiye ihtiyaç duyunca öğrenmek için çabalamak gerekli”</i> [K2] <i>“İnsanın kendine yeter olması lazım hayatta. Mesela arabası bozulunca kendisi arızayı giderebilmeli. Bu açıdan öğrenme önemli”</i> [K3] <i>“Zaman değiştiği için bilgiler de değişir. Bu nedenle hayat boyunca yeni olanı öğrenmek gerekir”</i> [K5] <i>“Tecrübe edinmek çok önemli. Çünkü küçük bir tecrübe hayat kurtarıyor. Her işin püf noktası var”</i> [K6] <i>“Sağlıklı yaşam için öğrenmek önemli. Çünkü köşeye çekilir ve kendimizi her şeyden soyutlarsak Alzheimer gibi hastalıklar başlayabilir”</i> [K10]

		<p><i>"Var olan fikirlere yeni fikirler katarak, fikirleri yenilemek için önemli"</i> [K11]</p> <p><i>"Zihnen dinç kalmak için sürekli öğrenmek önemli"</i> [K13]</p> <p><i>"Yeni bilgiler öğrenmek önemli. Farklı coğrafyadan insanların yaşayışları, neyle ne kadar ve nasıl mutlu olduklarını anlamak için yeni bilgiler öğrenmek önemli"</i> [K19]</p> <p><i>"Öğrenmek önemlidir. Çünkü devir değişiyor. Teknoloji değişiyor. İnsanın bu değişime uyum sağlaması için öğrenmek önemli"</i> [K24]</p> <p><i>"Öğrenmek önemli. Eskiden icatlar 5-10 senede olurdu. Şimdi dakikada oluyor. Akaryakıtı ucuza mal etme, havayı temizleme gibi bilimsel gelişmeler var. Takip etmek lazım"</i> [K28]</p> <p><i>"Çok önemli öğrenmek. İnsanın yaşantı tarzına yön verip daha kaliteli yaşaması için önemli"</i> [K29]</p>
Mesleki Önem	4	<p><i>"Mesleğimi daha iyi yapabilme konusunda kendimi geliştirmem için önemli"</i> [K21]</p> <p><i>"Daha ucuza üretim yapmak için neler yapılabilir öğrenmek benim için önemli. Kendimi mesleki olarak geliştirmeye çalışırım"</i> [K22]</p>
Sosyal-Toplumsal Önem	1	<p><i>"Gayet önemlidir. Bir ülkede cahil ne kadar çoksa, o kadar çok kötülük olur. Herkes eğitilmiş olsa ülke güllük güllüştür. Eğitilmiş ülkelerde gelişmişlik var"</i> [K20]</p>

Tablo 8'de ulaşılan sonuçlardan, katılımcıların yaşamboyu öğrenme önemini ağırlıklı olarak kişisel açıdan ifade ettikleri anlaşılmıştır. Bu kapsamda katılımcılar çoğunlukla güncel olayları takip etme ve değişime uyum sağlama bağlamında yaşamboyu öğrenmenin önemini dile getirmişlerdir. Diğer yandan katılımcılar, daha az ifade edilmekle birlikte, mesleki ve sosyal-toplumsal açıdan yaşamboyu öğrenmenin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumun nedeninin yaşlı bireylerin gelişim dönemlerine ilişkin ihtiyaçlarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırma sonucunda, yaşlı erkek bireylerin yaşamboyu öğrenme kapsamında kendilerini geliştirmek için çeşitli etkinlikler yaptıkları anlaşılmıştır. Bu bağlamda yaşlı erkekler, ağırlıklı olarak farklı kaynaklardan okumalar yaparak yeni bilgiler öğrenmeyi tercih etmektedirler. Ayrıca yaşlı erkek bireyler, televizyon izleyerek ve diğer insanlarla sohbet ederek de kendilerini geliştirmektedirler. Bu duruma benzer olarak alanyazında yaşlı bireylerin medyayı takip ettikleri, akranlarından ve basılı yayınlardan çeşitli bilgiler edindikleri ifade edilmektedir (Seeman, Lusignolo, Albert ve Berkman, 2001; Weinstein, 2004). Bunlara ilaveten yaşlı erkekler kendilerini geliştirmek için gezme, bahçe işleriyle uğraşma, alışveriş ve yürüyüş gibi çevre etkinlikleri yaptığı ve nispeten az dile getirilmesiyle birlikte, ibadet ile ilgilendiği anlaşılmıştır. Bu durumun nedenlerinin Demirci ilçesinin doğayla iç içe olan bir ortama sahip olmasından, ilçenin ekonomik faaliyetlerinin ağırlıklı olarak tarım temelinde şekillenmesinden ve bireylerin yaşlandıkça hissettiği ölüm kaygısını azaltabilmesi düşüncesiyle dine yönelmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir (Harding, Flannelly, Weaver ve Costa, 2005; Wen, 2010). Söz konusu duruma paralel olarak alanyazında yaşlıların gezi etkinliklerini tercih ettikleri, bahçe işleriyle ilgilendikleri ve dini konulara yöneldikleri belirtilmektedir (Boulton-Lewis, 2010; Kim, 2008). Diğer yandan satranç ve bulmaca çözmek gibi akıl oyunları oynamak ile örgün eğitim almak yaşlılar tarafından en az dile

getirilen etkinlikler olmuştur. Alanyazında her ne kadar yaşlılar için zihini ve bedeni çalıştıran aktivitelerin faydalı olduğu belirtilse de (Cho, Jun ve Cho, 2002; Montejo, Montenegro, Fernandez ve Maestu, 2012) yaşlı erkeklerin bu konuda nispeten eksik kaldıkları söylenebilir. Buna ilaveten yaşlı bireylerin çeşitli sanat alanlarıyla ilgilenebildiği ve sanat etkinliklerinden hem bilişsel hem de ruhsal faydalar gördüğü göz önüne alındığında (Lawton ve La Porte, 2013; Ruokonen ve Ruismäki, 2011), bu bağlamda bir etkinliğin dile getirilmemesi dikkat çekici bir eksikliklerdir. Bu durumun nedeninin Demirci ilçesinde yaşayan yaşlıların sanat etkinliklerine öncelikli ihtiyaç olarak görmemesinden veya Demirci Halk Eğitim Merkezinde düzenlenen sanat etkinliklerinden haberdar olmamalarından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Yaşlı erkekler, yaşamboyu öğrenme kapsamında katıldıkları etkinliklerden çeşitli faydalar görmektedir. Bu bağlamda yaşlı bireyler, ağırlıklı olarak kişisel açıdan faydalar gördüklerini ifade etmişlerdir. Buna ilaveten yaşamboyu öğrenme kapsamında yaşlı erkeklerin mesleki açıdan da faydalar gördüğü anlaşılmıştır. Bu durumun yetişkin bireylerin kişisel ve mesleki açıdan kendilerini yenileme düşüncelerine paralel olduğu (Charness ve Holley, 2004; Moon, 2013) ve yaşlı bireylerin mevcut ekonomik ihtiyaçlarının etkisiyle şekillendiği düşünülmektedir. Diğer yandan yaşlı erkek bireyler kültürel ve sosyal-toplumsal açıdan yaşamboyu öğrenmenin kendilerine sağladığı faydaları nispeten daha az dile getirmişlerdir. Bu durumun nedeninin yaşlı bireylerin yaşadıkları kırsal yerleşim yerinin kültürü, sahip oldukları sağlık sorunları ve maddi olanaksızlıklarla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Alanyazında söz konusu bulgulara benzer olarak yaşamboyu öğrenmenin çeşitli konularda bireyin yeterliklerini geliştirdiği, yeni deneyimler edinme eğilimlerini destekleyip, kültürel gelişimlerine katkı sunduğu; sosyal açıdan diğer insanların tecrübelerinden faydalanmayı sağladığı ifade edilmektedir (Laal, 2012; Lawton ve La Porte, 2013; McMahon, 1998; Purdie ve Boulton-Lewis, 2003; van Leeuwen ve van Praag, 2002).

Yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenmeye katılımı çeşitli etmenler tarafından teşvik edilmektedir. Bu kapsamda yaşlılar ağırlıklı olarak bireysel etmenlerin etkili olduğunu belirtmişlerdir. Bireysel etmenler kapsamında ise merak, istek, öğrenme sevgisi, öz saygı ve öğrenme azmi gibi çeşitli faktörleri dile getirilmiştir. Bu duruma benzer olarak alanyazında yaşamboyu öğrenme konusunda öğrenmeye yönelik merak, öğrenme sevgisi, öğrenme azmi gibi bireysel faktörlerin etkili olduğu belirtilmektedir (Crick, Broadfoot ve Claxton, 2004; Günüş, Odabaşı ve Kuzu, 2012). Buna ilaveten yaşlı erkekler alanyazına paralel olarak mesleki etmenler, sağlık ile ilgili etmenler ve sosyal etmenlerin kişiyi öğrenmeye yönelttiğini ifade etmişlerdir (Merriam ve Kee, 2014; Narushima, 2008; Weinstein, 2004). Bu durumun nedeninin yaşlı bireylerin mevcut ihtiyaçları ve toplumun beklentilerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Diğer yandan bilgiye ulaşmanın kolaylaşması konusunda belirtilenlerin en az dile getirildiği anlaşılmıştır. Günümüzde bilgi iletişim teknolojileri sayesinde insanların ihtiyaç duyduğu bilgiye kolayca ulaşabildiği göz önüne alındığında (Bates, 2005; Garrison, 2011; Motiwalla, 2007), kırsalda yaşlı bireylerin bu konudaki yeterliliklerinin araştırılması düşünülebilir.

Yaşlı bireyler yaşamboyu öğrenme konusunda ağırlıklı olarak kişisel engellerle karşılaşmaktadırlar. Bu kapsamda yaşlı erkekler çoğunlukla maddi sıkıntılar yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Türkiye'deki yaşlı bireylerin yoksulluk oranlarının geçmişten günümüze doğru azalma eğilimi gösterse de (Turkish Statistical Institute, 2018) yaşlı

bireylerin kendilerini geliştirmeleri amacıyla ihtiyaç duydukları etkinliklere katılmaları konusunda yeterli gelir düzeyine sahip olmadığı söylenebilir. Bu duruma benzer olarak alanyazında maddi sıkıntıların yetişkin bireylerin öğrenme konusunda yeni fırsatlar oluşturmalarında sınırlayıcı olduğu belirtilmektedir (Appleby ve Bathmaker, 2006; Ferguson, 2012). Buna ilaveten yaşlı erkekler sağlık sorunları, zaman yetersizliği ve teknolojiyi kullanma konusunda sınırlılıklar yaşamaktadır. Bu noktada özellikle Türkiye’de zaman içinde internet ve mobil teknolojileri kullanım oranlarının artmasına paralel olarak (Eurostat, 2018), yaşlı bireylerin de söz konusu teknolojileri kullanım oranları hızla artış eğilimi göstermektedir (Turkish Statistical Institute, 2018). Bununla birlikte yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme sürecinde teknoloji kullanımıyla ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmeye ihtiyaç duydukları söylenebilir. Diğer yandan zaman kısıtlılığı yaşama nedenlerinin ise yaşlı erkeklerin emekli olmalarına rağmen çalışmak durumunda olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Yaşamboyu öğrenme kapsamında yaşlıların sağlık sorunları nedeniyle kısıtlanabildikleri ve teknolojiyi kullanma konusunda yetersizliklere sahip olabildikleri göz önüne alındığında (Purdie ve Boulton-Lewis, 2003; Selwyn, 2004), söz konusu durumun alanyazın ile örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca yaşlı erkekler yaşamboyu öğrenme sürecinde bazı çevresel engellerle karşılaştıklarını da ifade etmişlerdir. Bu kapsamda yaşlı bireyler kendilerine bilgi verecek uzman eksikliği, hava şartları ve toplum baskısı engelleriyle karşılaşmaktadır. Bu durumun nedenlerinin küçük bir yerleşim yeri olan Demirci ilçesinin kendine has kültürünün bazı açılardan bireyleri sınırlayıcı olabilmesi ve halkın mesleki açıdan profesyonel desteğe ihtiyaç duymasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu duruma benzer olarak alanyazında yetişkin bireylerin konu alanı uzmanlarından öğrenmek istedikleri, toplumsal yapının kendilerini sınırlayıcı olabildiği ve kişinin öğrenme amacıyla harekete geçme konusunda yaşadığı isteksizliğin engel oluşturabileceği ifade edilmektedir (Jarvis, 2012; Medel-Añonuevo, Ohsako ve Mauch, 2001; Pearce, 1991). Diğer yandan yaşlı erkek bireylerin yaşamboyu öğrenme sürecinde güvenlik konusunda engeller yaşayabileceği (Purdie ve Boulton-Lewis, 2003) düşüncesi doğrultusunda bir belirtim yapılmamıştır. Bu durumun nedeninin küçük bir kırsal yerleşim yeri olan Demirci ilçesinin, Türkiye’nin büyük şehirlerine kıyasla yaşlı bireyler tarafından nispeten daha güvenli görülmesinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Yaşlı erkek bireyler yaşamboyu öğrenme kapsamında kendilerini geliştirmek için çeşitli etkinliklere ihtiyaç duymaktadırlar. Bu kapsamda yaşlı erkekler, ağırlıklı olarak kültürel ve mesleki etkinliklere yönelik ihtiyaçlarını dile getirmişlerdir. Alanyazında yetişkinlerin kültürel etkinliklere ilgili olduğu ve aktif olarak çalışmalarını durumunda kendilerini mesleki açıdan geliştirici etkinliklere ihtiyaç duydukları göz önüne alındığında (Crick ve Joldersma, 2007; Larson, 2013), ulaşılan bulguların bu duruma paralel olduğu söylenebilir. Her ne kadar Türkiye’de sosyal hizmetler ve sosyal güvenlik sistemi ile yaşlıların yaşam standartlarını yükseltilmesi hedeflene de (Görgülü, Akyar, Akdemir ve Sun Kapucu, 2010; Yağcıoğlu, 2009) yaşlılıkla birlikte sağlık harcamalarının artması ve Türkiye’de emekli maaşı ve yaşlı aylıklarının bireylerin geçimlerini sağlamada yetersiz kalması nedeniyle (Karacan, 2017; Karadeniz ve Öztepe, 2013), yaşlı bireylerin çalışma ve mesleki açıdan kendilerini geliştirme ihtiyacı hissettikleri düşünülmektedir. Ayrıca yaşlı erkek bireyler kendileri için sanat etkinliği, sosyal etkinlikler, spor etkinlikleri ve doğa etkinlikleri konusunda çeşitli ihtiyaçlar hissetmektedirler. Bu duruma benzer

alanyazında olarak yetişkin bireylerin farklı ilgi alanları olabildiği ve bu alanlar doğrultusunda kendilerini geliştirmeye ihtiyaç duyabildikleri ifade edilmektedir (Jarvis, 2010; Knowles, Holton ve Swanson, 2011). Söz konusu durumun nedeninin, konuyla ilgili ihtiyaçlara ilişkin bilinç eksikliğine bağlı olarak, yerel yönetim ve sosyal toplum kuruluşları tarafından bu kapsamda yaşlılara yönelik hazırlanan organize etkinlikler düzenlenmemesinden veya bu kapsamdaki etkinliklerden yaşlıların haberdar olamamasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Yaşlı erkeklere göre yaşamboyu öğrenme çok boyutlu bir öneme sahiptir. Bu kapsamda yaşlı erkek bireyler ağırlıklı olarak yaşamboyu öğrenmenin kişisel açıdan önem taşıdığını ifade etmişlerdir. Söz konusu bağlamda, güncel olayları takip etme, değişime uyum sağlama, yeni olanı öğrenme ve sağlıklı olma açısından yaşamboyu öğrenmenin önemli olduğu belirtilmiştir. Bu durumun nedenlerinin yaşlı bireylerin içinde buldukları sağlık durumlarının ve ekonomik şartların oluşturduğu önceliklerle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Söz konusu belirtilere benzer olarak alanyazında yaşamboyu öğrenmenin bireylerin yenilikleri öğrenmesi ve uyum sağlamasını, gelişmeleri takip etmesini ve kendini farklı alanlarda geliştirmesini sağladığı ifade edilmektedir (Aspin ve Chapman, 2012; Field ve Leicester, 2002). Ayrıca yaşlı erkekler zihinsel açıdan dinç olma, bilgi ihtiyacını giderme ve kültürel açıdan gelişme konusunda yaşamboyu öğrenmeyi önemli görmektedir. Yaşamboyu öğrenmenin kişinin ihtiyaç duyduğu bilgiyi öğrenmesi, her yaşta aktif olarak dinç kalmayı sağladığı ve kişinin farklı alanlarda gelişimini desteklediği düşünüldüğünde (Panitsides ve Talbot, 2016; Passarelli ve Kolb, 2011), söz konusu bulgunun alanyazın ile aynı doğrultuda olduğu söylenebilir. Bunlara ilaveten yaşlı erkek bireyler yaşamboyu öğrenmenin önemini nitelikli yaşama, hayattan kopmama, kendine yeter olma, yeni fikirler edinme ve tecrübe kazanma bağlamında ifade etmişlerdir. Bu durum yaşamboyu öğrenmenin kişinin hayat kalitesini arttırması, fikir dünyasını zenginleştirmesi, kendini çağın gerekliliklerine göre yenilemesi, yeni deneyimler sayesinde kişiyi hayata bağlayıp, bireysel yeterliliklerini geliştirmesi konusunda destekleyici olması belirtilerleriyle benzerlik taşımaktadır (Laal, 2012; Laal ve Salamati, 2012; van Leeuwen ve van Praag, 2002). Diğer yandan yaşlı erkekler yaşamboyu öğrenmenin önemini mesleki ve sosyal-toplumsal açıdan nispeten daha az dile getirmişlerdir. Yaşamboyu öğrenmenin bireye sunduğu faydaların yanında toplumsal niteliğin yükseltilmesi, insani gelişmişlik düzeyinin arttırılması, demokratik kültürün güçlendirilmesi açısından sağladığı katkılar düşünüldüğünde (Annette, 2009; Jarvis, 2008; Martin, 2004), yaşlı bireylerin daha çok bireye dönük faydaları dile getirdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumun nedeninin yaşlı erkek bireylerin kişisel ihtiyaçlarının ağır basmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Diğer yandan yapılan belirtilerden kırsal kesimde yaşayan yaşlı erkeklerin kendilerini geliştirme ve güncelleme düşüncelerine sahip oldukları ve bu bağlamda yaşamboyu öğrenmeyi bireyin zihinsel, sosyal, kültürel, bedensel ve mesleki gelişimi açısından önemli gördükleri söylenebilir.

Fenomenoloji araştırmalarında ulaşılan veriler üzerinde yapılacak dokusal ve yapısal betimlemeler temelinde bir öze ulaşmak amaçlanır (Moustakas, 1994). Bu doğrultuda, yapılan araştırma sonuçlarından anlaşıldığı üzere, yaşlı erkek bireyler, kişisel ve çevresel engellerle karşılaşmalar da imkanların el verdiği ölçüde yaşamboyu öğrenme sürecinde aktif olmaya çalışmaktadırlar. Başka bir ifade ile yaşamboyu öğrenme konusunda yaşlı erkek

bireyleri teşvik eden etmenler daha ağır basmaktadır. Diğer yandan, yaşlı erkek bireylerin yaşamboyu öğrenmedeki tercihlerini, yaş dönemleriyle ilişkili ihtiyaçları ve yaşadıkları yerin olanakları yönlendirmektedir.

Araştırmanın gerçekleştirildiği ortamın küçük kırsal bir yerleşim yeri olduğu düşünüldüğünde, büyük bir şehirde bulunan olanaklardan yoksunluk söz konusudur. Bu yoksunluk, yaşlı erkek bireylerin yaşamboyu öğrenme konusunda çeşitli etkinliklere ihtiyaç duymalarından ve buldukları ilçede söz konusu ihtiyaçlarını karşılayamadıklarından da anlaşılmaktadır. Diğer yandan mevcut şartlar kapsamında olanaksızlıklar olsa da yaşlı erkek bireyler kendilerini geliştirme yolunda pes etmeyip, aktif yaşamboyu öğrenenler olmak için çaba göstermektedirler. Çünkü onlar, yaşamboyu öğrenmenin kendileri için önemli olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca, bu düşünce doğrultusunda gerçekleştirdikleri faaliyetlerden de çok çeşitli faydalar görmektedirler. Bu kapsamda yaşamboyu öğrenmeye atfettikleri önemin ve elde ettikleri faydaların kırsal bir ilçede yaşayan yaşlı erkek bireyleri kendilerini geliştirmeye teşvik ettiği söylenebilir. Böylelikle kendilerini daha mutlu ve değerli hissettikleri belirtilebilir. Araştırma sonucunda ulaşılan verilere ve edinilen deneyimlere dayalı olarak, kırsal ilçede yaşayan yaşlı erkek bireyler için yaşamboyu öğrenmenin anlamının “hayata tutunmak” olduğu ifade edilebilir. Bu anlam temelinde söz konusu yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme bağlamında kendilerini geliştirip, yeniliklere ayak uydurmaya çalıştıkları ve mevcut olanakların ötesinde öğrenme ihtiyaçları hissettikleri söylenebilir.

ÖNERİLER

Konuyla ilgili ileriki çalışmalarda,

1. Türkiye'nin farklı şehirleri ve ilçelerinde yaşayan yaşlı erkeklerle benzer nitel araştırmalar gerçekleştirilebilir ve bağlam temelinde yeni faktörlerin varlığı araştırılabilir.
2. Yaşlı kadın bireylerle benzer nitel araştırmalar gerçekleştirilebilir ve cinsiyetten kaynaklı farklılıklar araştırılabilir.
3. Bu çalışmada ulaşılan faktörler temelinde ölçekler geliştirilebilir ve tarama modeli doğrultusunda büyük kitlelerden veri toplanarak, ülke genelinde yaşlı erkek bireylerin yaşamboyu öğrenme konusundaki durumları belirlenebilir.
4. Yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme düzeyleri ile yeniliğe açıklık, öğrenmeye yönelik tutum, algı ve kaygı gibi farklı değişkenler arasındaki ilişkiler araştırılabilir.
5. Yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme süreçlerini etkileyen faktörler arasında yapısal eşitlik modeli çerçevesinde ilişkisel yapıların araştırıldığı nicel çalışmalar gerçekleştirilebilir.
6. Eylem araştırması deseni doğrultusunda yaşlı erkeklere yönelik faydalı eğitsel etkinlikler tasarlanarak, etkililikleri araştırılabilir.
7. Bu çalışmada ulaşılan faktörler temelinde yeni değerlendirme araçları geliştirilerek, Türkiye'deki halk eğitim merkezlerinde ve belediyelerin düzenlediği kurslarda yaşlılara yönelik yürütülen faaliyetlerin

etkililikleri araştırılabilir ve ulaşılan sonuçlar temelinde mevcut etkinliklerde iyileştirmeler düşünülebilir.

Uygulamaya yönelik yürütülecek faaliyetlerde,

1. Demirci İlçesinde yaşayan yaşlı erkek bireylerin yaşamboyu öğrenme sürecine katılımını engelleyen kişisel ve çevresel faktörleri ortadan kaldırmaya yönelik faaliyetler yapılabilir.
2. Karar alıcılar, Demirci’de yaşayan yaşlı erkeklerin yaşamboyu öğrenme ihtiyaçlarına dayalı olarak kültür, sanat, spor gibi farklı alanlara yönelik yeni etkinlikler düzenleyebilirler.
3. Demirci Belediyesi, Demirci Halk Eğitim Merkezi, Eğitim Fakültesi ve yerel medya işbirliğiyle, ilçede yaşayan yaşlı erkeklerin yaşam boyu öğrenme konusunda farkındalıklarını artırmak için çeşitli bilgilendirici faaliyetler gerçekleştirilebilir.
4. Demirci ilçesinde yaşamboyu öğrenme konusunda rol model olabilecek yaşlı bireylerin örnek gösterilmesi ve bu konuda toplumdaki yaşlı erkek bireylerin kendilerini geliştirmeye teşvik edilmesi hedeflenebilir.
5. Konuyla ilgili yerel paydaşlar, Demirci İlçesinde yaşayan yaşlı erkek bireylerin kültür, sanat ve spor gibi çeşitli ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına dayalı özelleşmiş bir yaşamboyu öğrenme stratejisi geliştirip, hayata geçirebilirler.

SINIRLILIKLAR

Gerçekleştirilen söz konusu çalışma, kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplandığı bağlam ve katılımcılar ile sınırlıdır. Buna ilaveten ulaşılan sonuçların evrene genellenememesi, tüm nitel araştırmalarda olduğu gibi bu çalışmanın da sınırlılıklarındandır.

ETİK METNİ

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde maddi açıdan destek olan Manisa Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimine ve fikirleriyle çalışmayı destekleyen Anadolu Üniversitesinden Prof. Dr. Hatice Ferhan Odabaşı’na, Pamukkale Üniversitesinden Arş. Gör. Dr. Ulaş İlic’e, Manisa Celal Bayar Üniversitesinden Öğr. Gör. İhsan Yılmaz’a ve Arş. Gör. Ali Geriş’e çok teşekkür ederim.

KAYNAKÇA

- Annette, J. (2009). 'Active learning for active citizenship': Democratic citizenship and lifelong learning. *Education, Citizenship and Social Justice*, 4(2), 149-160.
- Appleby, Y. ve Bathmaker, A. M. (2006). The new skills agenda: Increased lifelong learning or new sites of inequality? *British Educational Research Journal*, 32(5), 703-717. doi:Doi 10.1080/01411920600895742
- Aspin, D. N. ve Chapman, J. D. (2012). Towards a philosophy of lifelong learning. In D. N. Aspin, J. Chapman, K. Evans ve R. Bagnall (Eds.), *Second international handbook of lifelong learning* (pp. 3-36). NY: Springer.
- Ates, H. ve Alsal, K. (2012). The importance of lifelong learning has been increasing. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 4092-4096.
- Aydın, A. ve Aydın-Sayılan, A. (2014). A theoretical overview of the relationship between active aging and lifelong learning. *International Journal of Social and Economic Sciences*, 4(2), 76-81.
- Bağcı, E. (2011). Lifelong education policies in Turkey in the process of European Union membership. *Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, 30(2), 139-173.
- Bai, X., He, Y. ve Kohlbacher, F. (2018). Older people's adoption of e-learning services: A qualitative study of facilitators and barriers. *Gerontology & Geriatrics Education*, 1-17. doi:10.1080/02701960.2018.1469488
- Bates, A. T. (2005). *Technology, e-learning and distance education*. NY: Routledge.
- Biçerli, M. K. (2012). Türkiye'de hayat boyu öğrenmenin geliştirilmesi projesi. [The project of developing lifelong learning in Turkey.] Retrieved from <http://kastamonu.meb.gov.tr/www/turkiye8217de-hayat-boyu-ogrenmenin-gelistirilmesi-projesi/icerik/38>
- Bogdan, R. C. ve Biklen, S. K. (2006). *Qualitative research for education: An introduction to theory and methods* (5th ed.). Boston: Ally & Bacon.
- Boulton-Lewis, G. M. (2010). Education and learning for the elderly: Why, how, what. *Educational Gerontology*, 36(3), 213-228.
- Bowling, A. (2008). Enhancing later life: How older people perceive active ageing? *Aging and Mental Health*, 12(3), 293-301.
- Chae, S. E. ve Kang, G. (2018). Determinants of older Korean adults' participation in life-long learning programmes and life satisfaction. *International Journal of Lifelong Education*, 37(6), 689-700.
- Charness, N. ve Holley, P. (2004). The new media and older adults: Usable and useful? *American Behavioral Scientist*, 48(4), 416-433.
- Cho, M. H., Jun, J. K. ve Cho, B. J. (2002). Availability of recreation, sports, and physical fitness opportunities for elderly people in South Korea. *World Leisure Journal*, 44(1), 29-38.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. CA: SAGE Publications.
- Creswell, J. W. ve Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed.). USA: SAGE Publications.

- Crick, R. D., Broadfoot, P. ve Claxton, G. (2004). Developing an effective lifelong learning inventory: The ELLI project. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 11(3), 247-272.
- Crick, R. D. ve Joldersma, C. W. (2007). Habermas, lifelong learning and citizenship education. *Studies in Philosophy and Education*, 26(2), 77-95.
- Demirci Belediyesi (2018). Coğrafi konumu. [The geographical position of Demirci] Retrieved from <http://www.demirci-bld.gov.tr/cografi-konumu.aspx#>
- Demirci Kaymakamlığı (2016). İlçemiz tarihçesi. [History of Demirci] Retrieved from <http://www.demirci.gov.tr/ilcemiz-tarihcesi>
- Demirci Halk Eğitim Merkezi (2019). 2018-2019 öğretim yılında açılan kursların listesi [List of courses in the 2018-2019 academic year]. Retrieved from http://demircihem.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/45/05/182827/dosyalar/2019_04/06114317_2018-2019_LYSTE.pdf?CHK=e8f372c818495d4ef934d5d4d4b9a013
- Dinevski, D. ve Dinevski, I. V. (2004). The concepts of university lifelong learning provision in Europe. *Transition Studies Review*, 11(3), 227-235.
- Dunn, E. (2003). Life through learning; learning through life, the lifelong learning strategy for Scotland: Summary. Retrieved from <http://www.scotland.gov.uk/Resource/Doc/47032/0028820.pdf>
- Eurostat. (2012). *Active ageing and solidarity between generations: A statistical portrait of the European Union 2012*. Belgium: European Union.
- Eurostat. (2018). Digital economy and society statistics-households and individuals. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/33472.pdf>
- Ferguson, R. (2012). Learning analytics: Drivers, developments and challenges. *International Journal of Technology Enhanced Learning*, 4(5/6), 304-317.
- Field, J. ve Leicester, M. (2002). *Lifelong learning: Education across the lifespan*. NY: Routledge.
- Findsen, B. ve Formasa, M. (2011). *Lifelong learning in later life: A handbook on older adult learning*. Rotterdam: Sense Publishers.
- Garrison, D. R. (2011). *E-learning in the 21st century: A framework for research and practice*. NY: Routledge.
- General Directorate for Life Long Learning. (2019). Öğretim programları [Courses]. Retrieved from <http://hbgm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/#>
- GOAL. (2019). General directorate for life long learning. Retrieved from <http://www.projectgoal.eu/index.php/turkey/general-directorate-for-life-long-learning>
- Görgülü, Ü., Akyar, İ., Akdemir, A. ve Sun Kapucu, S. (2010). Social policies regarding elderly people in Turkey and in the world. *Turkish Journal of Physical Medicine and Rehabilitation*, 56(1), 30-33.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F. ve Kuzu, A. (2012). Factors affecting lifelong learning. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 11(2), 309-325.
- Hafford-Letchfield, T. (2010). The age of opportunity? Revisiting assumptions about the lifelong learning needs of older people using social care services. *British Journal of Social Work*, 40(2), 496-512.

- Harding, S. R., Flannelly, K. J., Weaver, A. J. ve Costa, K. G. (2005). The influence of religion on death anxiety and death acceptance. *Mental Health, Religion & Culture*, 8(4), 253-261.
- Haseski, H. İ. ve Odabaşı, H. F. (2017). Positions and preferences: Faculty goes for lifelong learning, a view from Turkey. *International Journal of Higher Education*, 6(6), 19-30.
- Haseski, H. İ., Odabaşı, H. F. ve Kuzu, A. (2015). Türkiye’de yaşamboyu öğrenme ve yansımaları [Lifelong learning and its reflections in Turkey]. In B. Akkoyunlu, A. İşman ve H. F. Odabaşı (Eds.), *Eğitim teknolojileri okumaları 2015 [Readings in educational technology 2015]* (pp. 41-64). Ankara: Ayrıntı Basım Yayın ve Matbaacılık.
- Hill, L. H. ve Mandishona, T. (2018). Theory development for adult health education research. *New Horizons in Adult Education and Human Resource Development*, 30(2), 27-35.
- Jarvis, P. (2007). *Globalisation, lifelong learning and the learning society : Sociological perspectives* (Vol. 2). NY: Routledge.
- Jarvis, P. (2008). *Democracy, lifelong learning and the learning society : Active citizenship in a late modern age* (Vol. 3). Oxon: Routledge.
- Jarvis, P. (2010). *Adult education and lifelong learning : Theory and practice* (4 ed.). Oxon: Routhledge.
- Jarvis, P. (2012). *Adult learning in social context*. Oxon: Routhledge.
- Karacan, E. (2017). Old age population in Turkey under the social policy: Problems and solution proposals. *The Journal of International Social Research*, 10(49), 637-644.
- Karadeniz, O. ve Öztepe, N. D. (2013). Elderly poverty in Turkey. *Labour and Society*, 3(38), 77-102.
- Kaya, H. E. (2015). Public education centers in Turkey. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3(Special Issue 3), 268-277.
- Kılavuz, M. A. (2002). The importance of religious education in the adulthood. *Uludağ University Journal of Faculty of Theology*, 11(2), 59-72.
- Kim, A. ve Merriam, S. B. (2004). Motivations for learning among older adults in a learning in retirement institute. *Educational Gerontology*, 30(6), 441-455.
- Kim, Y. S. (2008). Reviewing and critiquing computer learning and usage among older adults. *Educational Gerontology*, 34(8), 709-735.
- Knowles, M., Holton, E. F. ve Swanson, R. A. (2011). *The adult learner* (7 ed.). MA: Butterworth-Heinemann.
- Kola-Olusanya, A. (2017). Young adults’ contextualization of environmental and sustainability issues: A critical issue for environmental education intervention. *Journal of Education in Black Sea Region*, 3(1), 2-17.
- Komşu, U. C. (2014). Aging, problems of aged and adult education. *The Journal of Academic Social Science*, 2(1), 370-389.
- Korstjens, I. ve Moser, A. (2018). Series: Practical guidance to qualitative research. Part 4: Trustworthiness and publishing. *European Journal of General Practice*, 24(1), 120-124.
- Laal, M. (2012). Benefits of lifelong learning. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46, 4268-4272. doi:DOI 10.1016/j.sbspro.2012.06.239

- Laal, M. (2013). Lifelong learning and technology. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 83, 980-984. doi:DOI 10.1016/j.sbspro.2013.06.182
- Laal, M. ve Salamati, P. (2012). Lifelong learning; why do we need it? *World Conference on Learning, Teaching & Administration - 2011*, 31, 399-403. doi:DOI 10.1016/j.sbspro.2011.12.073
- Landis, J. R. ve Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33, 159-174.
- Larson, D. E. (2013). Continuing professional development: Lifelong learning of millions. *Adult Education Quarterly*, 63(3), 291-292.
- Lawton, P. H. ve La Porte, A. M. (2013). Beyond traditional art education: Transformative lifelong learning in community-based settings with older adults. *Studies in Art Education*, 54(4), 310-320.
- Martin, I. (2004). Citizenship, democracy and lifelong learning. *International Journal of Educational Development*, 24(1), 107-108. doi:Doi 10.1016/S0738-0593(03)00089-0
- McMahon, W. W. (1998). Conceptual framework for the analysis of the social benefits of lifelong learnings. *Education Economics*, 6(3), 309-346.
- Medel-Añonuevo, C., Ohsako, T. ve Mauch, W. (2001). Revisiting lifelong learning for the 21st century. Retrieved from <http://www.unesco.org/education/uie/pdf/revisitingLLL.pdf>
- Merriam, S. B. ve Kee, Y. (2014). Promoting community wellbeing: The case for lifelong learning for older adults. *Adult Education Quarterly*, 64(2), 128-144.
- Mikeladze, T. (2018). A case study of adult English conversation club in Riga, Latvia. *Journal of Education in Black Sea Region*, 3(2), 94-102.
- Montejo, P., Montenegro, M., Fernandez, M. A. ve Maestu, F. (2012). Memory complaints in the elderly: Quality of life and daily living activities. A population based study. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 54(2), 298-304.
- Moon, J. A. (2013). *Reflection in learning and professional development: Theory and practice*. NY: Routledge.
- Motiwalla, L. F. (2007). Mobile learning: A framework and evaluation. *Computers & Education*, 49(3), 581-596.
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological research methods*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Narushima, M. (2008). More than nickels and dimes: The health benefits of a community-based lifelong learning programme for older adults. *International Journal of Lifelong Education*, 27(6), 673-692.
- OECD (2011). Directorate for education, recognition of non-formal and informal learning. Retrieved from <http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/recognitionofnon-formalandinformallearning-home.htm>
- Panitsides, E. ve Talbot, J. (2016). *Lifelong learning: Concepts, benefits and challenges*. UK: Nova Science Publications.
- Passarelli, A. M. ve Kolb, D. A. (2011). The learning way: Learning from experience as the path to lifelong learning and development. In M. London (Ed.), *The Oxford handbook of lifelong learning* (pp. 70-90). Oxford: Oxford University Press.

- Patton, M. Q. (2016). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice* (4th ed.). USA: SAGE Publications.
- Pearce, S. D. (1991). Toward understanding the participation of older adults in continuing education. *Educational Gerontology: An International Quarterly*, 175(5), 451-464.
- Procknow, G. (2017). Silence or sanism: A review of the dearth of discussions on mental illness in adult education. *New Horizons in Adult Education and Human Resource Development*, 29(2), 4-24.
- Purdie, N. ve Boulton-Lewis, G. (2003). The learning needs of older adults. *Educational Gerontology*, 29(2), 129-149.
- Ruokonen, I. ve Ruismäki, H. (2011). Lifelong learning and musical interaction—Integrated musical activity increases the well-being of older people. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 12, 340-345.
- Seeman, T. E., Lusignolo, T. M., Albert, M. ve Berkman, L. (2001). Social relationships, social support, and patterns of cognitive aging in healthy, high-functioning older adults: MacArthur studies of successful aging. *Health Psychology*, 20(4), 243-255.
- Selwyn, N. (2004). The information aged: A qualitative study of older adults' use of information and communications technology. *Journal of Aging studies*, 18(4), 369-384.
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), 63-75.
- Sloane-Seale, A. ve Kops, B. (2008). Older adults in lifelong learning: Participation and successful aging. *Canadian Journal of University Continuing Education*, 34(1), 37-62.
- Toprak, M. ve Erdoğan, A. (2012). Lifelong learning: Concept, policy, instruments and implementation. *Journal of Higher Education and Science*, 2(2), 69-91.
- Turkish Statistical Institute (2018a). İstatistiklerle yaşlılar, 2018 [Statistics of elderly individuals, 2018]. Retrieved from <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30699>
- Turkish Statistical Institute (2018b). Yıl, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus [Population by year, age group and gender]. Retrieved from http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1027
- UNESCO (2013). Lifelong learning. Retrieved from <http://uil.unesco.org/home/programme-areas/lifelong-learning-policies-and-strategies/news-target/lifelong-learning/9bf043146eaa0985e05daa9e12135f5b/>
- United Nations (2017). Ageing. Retrieved from <http://www.un.org/en/sections/issues-depth/ageing/>
- Ünalın, P. C. (1999). Active ageing: Cognitive and social aspect. *Turkish Family Physician*, 3(1), 13-17.
- van Leeuwen, M. J. ve van Praag, B. M. (2002). The costs and benefits of lifelong learning: The case of the Netherlands. *Human Resource Development Quarterly*, 13(2), 151-168.
- Weinstein, L. B. (2004). Lifelong learning benefits older adults. *Activities, Adaptation & Aging*, 28(4), 1-12.
- Wen, Y. H. (2010). Religiosity and death anxiety. *The Journal of Human Resource and Adult Learning*, 6(2), 31-37.
- Williamson, A. (2000). Gender issues in older adults' participation in learning: Viewpoints and experiences of learners in the university of the third age (U3A). *Educational Gerontology*, 26(1), 49-66.

- World Health Organization (2002). Active ageing: A policy framework. Retrieved from https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/67215/WHO_NMH_NPH_02.8.pdf;jsessionid=CE130E8EADBFD3BC90B1D13605E53305?sequence=1
- World Health Organization (2015). World report on ageing and health. Retrieved from http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/186463/1/9789240694811_eng.pdf
- Yağcıoğlu, R. (2009). Healthy aging and social services. *The Journal of Turkish Family Physician*, 3(1), 30-38.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8th ed.) [Qualitative research methods in social sciences]. Ankara: Seçkin Publishing.